

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

1-hasábos pejt sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyiltér pejt sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, július 8.

Mai számunk főbb közleményei:

- Miért késik a baja-bátaszéki hid megnyitása.
- A szentannai bíró szellemi képességei.
- Balra hajts!
- Királyi kéziratok.
- Az elővásárlási tilalmat megszüntetik.
- Halló! Itt Justh Gyula!
- Szenzációs fordulat a Haverda-ügyben.
- Nyári pletykák.
- Öngyilkos urinó.
- Az ellopott végrendelet.
- Tömeges öngyilkosság Aradon és a megyében.
- Indítvány Eulenburg letartóztatására.
- A szatmári nábob vagyona.
- Vallott a tattersalli gyilkos.
- Tarkaságok.

Szeged és Páris.

Arad, július 7

Pataud ur, a párisi munkásszervezetek parancsnoka bizonyára nem tud arról, hogy mennyire közel áll hozzá egy esemény, amely messze a francia földtől, a mi szomszédságunkban, Szegeden történt. Pataud volt annak idején a mozgója annak a nevezetes, kétségen kívül hatalmas jelentőségű eseménynek, amikor a párisi postások a sztrájkot kimondták, s bérmozgalomukban a szervezett munkásokkal szövetkeztek. Az uri kabát összefonódott a zubbonynyal, s együtt vonult a sztrájkanyagokra, álmodni szöni egy szebb jövőről, amely egy testvériségbe olvaszt minden bérmozgalmat; finom kezük és kérges tenyerük, akár Morse-gépen kopog az, akár kazánt füt.

A párisi postások sztrájkja nem sikerült — s most azt olvassuk, hogy Szegeden a kisebb javadalmazású városi tisztviselők passzív rezisztenciára készülnek. Az elhatározásnak a lakbér-rendezés körül való sérelem az oka. A lakásbér-tervezettel az idei júniusi közgyűlés foglalkozott. A szervező-bizottság az állami tisztviselők skáláját vette alapnak és e szerint tette meg javaslatát. Ugyanezt a tervezetet terjesztette pártolón a közgyűlést megelőző tanácsülés is a törvényhatósági bizottság elé. Az utolsó pillanatban azonban összeült egy tákarékos pártközi bizottság és az egész vonalon leszállította a lakásbéreket, legfőképpen a kisembereket. A lakásbért 98.000 koronából kellett volna csinálni, a leszállítással azonban huszonhétezer koronát megtakarított a bizottság. Ez a pártközi javaslat ment aztán keresztül a közgyűlésen. A kisebb javadalmazású városi tisztviselők most népes értekezletet tartottak és elkeseredett vita után kimondták, hogy az új lakásbér-szabályzat ellen *passzív rezisztenciával élnek*, akként, hogy a benne megállapított lakásbértöbbletet nem veszik föl. Ha mégis akadna a kistisztviselők között olyan, aki a testületet elárulva, a különbözetet fölveszi, azt bojkott alá veszik. Kimondták azt is, hogy az állami- és magánhivatalnok bevonásával megalakítják a kisebb javadalmazású tisztviselők ligá-

ját, amellyel ötezer hivatalnok tömörül egy szervezetbe.

A passzív rezisztencia mindenestre kényelmesebb módja a harcnak, mint a sztrájk. A munkaszünetésben a párisi postás a maga bőrét is kockáztatta, a passzív rezisztenciát azonban csak a közönség érzi meg. A tisztelt felek berzenkedhetnek, ha az adójukat három óra hosszát írják elő, ha a földbérlet meghosszabbítása öt hónapig tart, vagy ha sürgős ügyekben esztendőket kell nekik várni. A tisztviselőt nem lehet elcsapni s ha jobb munkát akarnak, kérjék számon azoktól a városatyáktól, akik vonakodtak a kellő lakbért megadni. Szinte mulatságosnak lehetne az így kifejlődő állapotokat festeni, ha olyan messze nem lennének tőlünk.

Mégis, a szegedi ügy, több mint érdekes s a tanúságai nemcsak Szegedre tartoznak. Mindenek előtt igaz az, hogy a kisebb javadalmazású tisztviselők rosszul vannak fizetve; nemcsak Szegeden, hanem Aradon, sőt az államnál is. Gyesebb kereskedelmi alkalmazott, jobb gyári munkás sokkal többet keres, mint például egy első osztályú segédtsízt, akinek hosszú esztendők dijnokoskodása után hatvan városatyát kell megnyernie, hogy az állást elnyerje. Viszont azonban természetes, sőt a kötelesség erejével ható az a védekezés, amellyel a vidéki városok háztartásuk újabb

Amerikai furesaságok.

*

Newyorki kánikua. — Az „Orienszi szüz“ Amerikában és Budapesten. — A „Siengerfest“ és magyar dalversenyek. — Gompers Samuel Budapesten — Mark Twain tanácsai a — hölgyeknek.

Irta: Zerkovitz Emil.

Newyork, június 23.

A Quarneróban pontosan megjelent az első cápa, itt az ideje, hogy az amerikai, legszűkebb keretben szólva, a newyorki publikum se bizakodjék el olyan nagyon, hogy olyan szép, hűvös időnk marad, mint volt májusban, június első felében. Kalendáriumi pontossággal, minden átmenet nélkül beütött a nyár — június 20-ig néhány nap kivételével szokatlannul hűvös volt, hogy azután 20-án hirtelen forróság váltta fel a hűvös időt, 21-én és 22-én meg már olyan kánikulában legyen részünk, amelyet csak itt élvezhetünk. Nem mintha másutt nem volna még melegebb is, de olyan nyúlós-nyálás meleg, mint ebben a páratelt ájberben élvezhető, az mégis csak extra newyorki specialitás. Ami vas, acélnemű a ház körül, zsebünkben akad, az megrozsdásodik akárcsak valamely többszázados régiség. De megrozsdásodik az embernek a lelke, kedélye, minden idegzete is, ebben a lankasztó, gyilkos melegben — amelynek a tegnapi napon már negy csomó áldozata is volt. Tízennégy halott és tömérdek beteg, mind a nagy meleg nap-szurás áldozata. Egy csomó öngyilkos is, kiknek lelki egyensúlyát zavarta meg a gyilkos

hőség. Az időjós bácsi szerint a meleg tartós lesz, a napszurás áldozatainak rovatát nyitva tarthatjuk. Remek kilátások, csupa élvezet elgondolni, milyen szép is lesz az, ismét átvezetni egy szép nyarat forró aszfalton, tüzet okádó felhőkarcoló bányakemencéktől szegélyezett szűk utcákon, lihegő, rohanó publikum között, agyonrazsufolt vasutikocsikban és az írógép mellett!

Persze, aki csak teheti és ahogy csak teheti, az rohan ki a tengerpartra, hol az Océán hűs hullámai, no meg az Océán végtelen vízeiről lengő szellők, mégis csak elviselhetőbbé teszik a rettenetes hőséget. Tegnap éjjel is vagy harmincezer ember aludt oCney Island fővenyében — még vagy százezer a többi partokon és a városi parkok, sétaterek pázsitjain. A rendőrei nem bántják ezeket, kiknek a szűk bérházakban, agyonrazsufolt lakásaikban lehetetlen volna maradniok éjszakára. A tengeri fürdők zsufolva fürdőzőkkel és a szegényebb, a legszegényebb negyedek lakóinak valóságos gyönyört jelentenek azok az öbölbe, az öböl hűs hullámai föl épített nagy nyitott csarnokok, miket Newyork városa ad rendelkezésére mindazoknak, kik ott hűsölni akarnak — még ingyen jegszívet, katonazenét is élvezhetnek az ott ingyenesen üdülők, sőt orvos is áll rendelkezésére azoknak, kik hirtelen orvosi segélyre utalvák. A nagy, nagy nyomoruságban egy-egy fényugár az ilyen áldásos intézmény, akárcsak a télen-nyáron nyitva levő ingyenes fürdők és az egész világon páratlanul álló, Newyorkban immár több, mint száz nyil-

vános könyvtár, pompás berendezéssel, remek épületekben, hol a nyári évad alatt magas, szellős tetőkertekben, a magas épületek tetőjén berendezett kertekben is olvashatják az ugyancsak egészen díjtalanul rendelkezésükre bocsátott gazdag könyvtárak minden nyelvű anyagát. Van itt a magyar lakosságtól lakott negyedekben levő nyilvános könyvtárakban magyar könyv is elég, némelyikben sokkal jobban összeválasztott anyag, mint akárhány magyarországi könyvtárban. Az egyik újabban megnyitott pompás könyvtár részére a magyar kormány is ajándékozott ezer kötetes pompás gyűjteményt — de maga Newyork városa is állandóan gondoskodik a könyvtárak magyar és magyar tárgy gyűjteményének folytonos kiegészítéséről. Andrassy Gyula grófnak nemrégiben megjelent kiváló történelmi művét, „The Development of Hungarian Constitutional Liberty” című nagyszabású munkáját is ott találjuk már minden nagyobb amerikai nyilvános könyvtárban.

A színházak persze nagyrészt csukva vannak itt is, a nyáron át, de azért Newyorknak közel száz színházában a nagy nyári melegben is játszanak, publikum akad mindig elég. A varieték, de több színház is, felvonul a jó magasan fekvő tetőkre, hol éppen csak az esőtől védve, hős, szellős helyen vannak berendezve a nyári színházak, nem is szólva a tengeri fürdőhelyek nagy nyári színházairól. De a többi között volt a közeli, a Massachusetts állambeli Cambridge városának „Harvard Egye-

megterhelte ellen dolgoznak. Meg kellett tennie Szegednek, — pedig hol van az még a mi pótadónk mögött!...

A szegedi passzív rezisztencia alig fog eredményyel járni s attól nem kell tartani, hogy a példája esetleg máshová is átragad. Egy hatása azonban bizonyára lesz; csökkenti a tódlást, amelyet most is tapasztalhatni a tisztviselői, hivatalnoki pálya körül. Itt kell a passzív rezisztenciát kezdeni; kevesebb legyen a pályázó, azután kevesebb a hivatalnok is, — a megmaradóknak azután jobb lehet a soruk fizetésben és lakbérben is. Akik azonban már benne vannak az állapotban, ne a közönséggel bűnhődtesék meg azt a hibájukat, hogy uri mesterségre vágytak.

Királyi kéziratok.

A kormány új kinevezése.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, július 7

A király ma újból kinevezte a Wekerle-kormányt, illetőleg a miniszterelnököt és a minisztereket eddig viselt állásukban megerősítette. Az erre vonatkozó királyi kéziratokat — amelyeket alább közlünk — a hivatalos lap holnapi száma fogja publikálni. A képviselőház szombaton délelőtt 10 órakor, a főrendiház délután 2 órakor, ülést tart, amelyen az új kormány be fog mutatkozni.

A mai nap eseményeiről alábbi tudósításunk szól:

Wekerle a királynál.

Bécsből táviratozzák, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök ma reggel sétát tett a városban és visszatérve a bankgassei magyar palotába, hosszabb ideig dolgozott Vértessy Gézával, az ő felsége személye körüli minisztérium államtitkárával. A déli órákban Wekerle dr.

kihallgatáson jelent meg 5 felségénél. Wekerle dr. ma délután utazik vissza Budapestre.

Bécsből jelenti tudósítónk: Wekerle miniszterelnök ma délelőtt háromnegyed tizenegy órakor megjelent a Burgban, hol a király tizenegy órakor kihallgatáson fogadta. Wekerle kimerítő jelentést tett a királynak a minisztertanács határozatáról és a pártok állásfoglalásáról.

Wekerle kihallgatása 11-től 12 óráig tartott. A király hozzájárult Wekerle összes előterjesztéseibe. Kihallgatás után Wekerle a kabinetirodába ment, hol a kormány új való kinevezésével járó formalitásokat intézte el. Később a miniszterelnök a külügyminisztériumba hajtatott, ahol Aerenthal külügyminiszterrel hosszasan tanácskozott.

Kihallgatás után Wekerle az újságíróknak ezeket mondta:

— Ő felsége kegyes volt beleegyezését adni előterjesztéseimhez. A kormány kinevezésének publikálása legközelebb meg fog történni.

Wekerle kihallgatása után a magyar házba ment, ahonnan a kihallgatás eredményéről táviratot küldött Justh Gyulának Tornyára, hogy az elnök intézkedhessék a képviselőház egybehívása iránt.

A képviselőház szombaton délelőtt 10 órakor, a főrendiház ugyanez nap délutánján tart ülést, amelyen megtörténik az új kormány bemutatkozása.

Mialatt a miniszterelnök a magyar házban tartózkodott, a kabinetiroda kiállította a kinevezési okiratot, amelyet a király délután negyed háromkor irt alá. A kinevezési okirat a hivatalos lap holnapi számában jelenik meg.

Wekerle miniszterelnök a Statsbanhofról a délután 2 óra 43 perckor induló vonattal visszautazott Budapestre.

A kormány kinevezése.

A hivatalos lap holnapi száma a következő királyi kéziratokat fogja közölni:

Kedves dr. Wekerle! Vonatkozással folyó évi április hó 27-én kelt elhatározásomra, Ont újból

magyar miniszterelnökkömmé kinevezem, illetőleg eddig is viselt állásában megerősítem.

Kelt Bécsben, 1909. július hó 7-én.

Ferenc József s. k.

Wekerle Sándor s. k.

Kedves dr. Wekerle! Magyar miniszterelnököm előterjesztésére személyem körüli miniszteremmé gróf Zichy Aladárt, belügyminiszteremmé gróf Andrássy Gyulát, kereskedelmiügyi miniszteremmé Kossuth Ferencet, vallás- és közoktatásügyi miniszteremmé gróf Apponyi Albertet, igazságügyminiszteremmé Günther Antalt, honvédelmi miniszteremmé Jekelfalussy Lajost, földmívelésügyi miniszteremmé dr. Darányi Ignácot, Horvát-Szlavon országok tárcanélküli miniszterévé Josipovich Imrét újból kinevezem, illetőleg eddig is viselt állásukban megerősítem, továbbá Wekerle Sándor miniszterelnökömet a pénzügyminisztérium vezetésével továbbra is megbízom.

Kelt Bécsben, 1909. július hó 7-én.

Ferenc József s. k.

Wekerle Sándor s. k.

A miniszterek nem tesznek új esküt.

Politikai körökben sokat vitatják azt a kérdést, hogy a kabinet tagjai újonnan való kinevezésük esetén ismét esküt tesznek-e a király előtt vagy sem. Erre vonatkozólag illetékes helyről a Budapesti Tudósító-val közlik, hogy a törvény értelmében a kabinet tagjainak nem kell ismét esküt tenniük. Még abban az esetben is, ha a kabinet élére új miniszterelnököt neveznek ki, a kabinet azon tagjai, akik az újonnan való kinevezésük előtt a régi kabinetben is helyet foglaltak, nem tesznek esküt. Ennélfogva mostan sem lesz semmiféle eskütétel. Az a kérdés is, hogy a kabinet azon tag-

tem"-én, illetve az egyetem óriási stádionjában rendezett, tegnap lezajlott hatalmas színelőadás, amelyet szintén szabad ég alatt tartottak. Mesés előadás volt — illet még Amerika se pipált, pardon: nem produkált. — A hatalmas stádion amfiteátrális ülőhelyein 16.000 ember ült, csupa fizető néző, a csillagoktól ragyogó ég alatt, élvezve, csodálva a nagyszerű előadást. Schiller drámája: az „Orléáni szűz” „ment” és hogyan ment! Kettőezerháromszáz szereplő játszotta a stádion óriási terén a halhatatlan német író klasszikus művét, persze, angol nyelven. A Harvard-egyetem deli ifjai és a milícia ezredék tartalékos katonái, tüzérei, lovasai voltak a statiszták, katonák, egymással szembekerülő ezredék, a szó szoros értelmében „ezredék”. A címszerepet az amerikai színpad egyik kiválósága, Maud Adams kisaszony játszotta, a mai lapok egybehangzó jelentése szerint csodás művészzel. Amikor serege élén, ezüstös vértetben, fehér lován, kezében a lobogóval — hiven másolva megjelenésében Dubois híres lovasszobrát a rheimsi katedrális előtt — a szintér magas dombján megjelent, az egyébként ünnepi csendben figyelő közönség olyan tapsviharban tört ki, hogy azt a magas égből csöndben figyelő Schiller is bizonyára meghallotta. Rendkívül elmésen oldották meg a változások dolgát, az egyik oldalon ömörön felépítve a rheimsi katedrális, azután a másik részen a trónterem, majd a haretér, mind, mind a legrealisztikusabb kiállításban és épen az a rész, hatalmas fényzórókkal megvilágítva amelyik részen a játék folyt, míg a többi rész árnyékban maradt. Mesés volt a rheimsi katedrálisban való koronázási bevonulás: kettő ezer

gyalogos katona, száz gyertyahordozó barát, énekesek, nemesek és nyolevan lovas katona, mind a legpompásabb, korhű jelmezben. Egy rejtett helyen játszó zenekar Beethoven örök-szép Eroica szimfóniáját játszotta, az első tételt nyitányul, majd közben kisebb részleteket; a gyászindulót, amikor a haretéren elesett szüzet onnét elvitték, a hatalmas finálét a koronázási menethez. Mikor azután a ritka fegyelmezettséggel figyelő és dacára az óriási térnek minden szót jól megértő közönség az előadás végeztével hatalmas ovációkban tört ki: az összes szereplők élén, ismét lován ülve jelent meg Maud Adams kisaszony és a lovaskatonák igazi amerikaias szilaj lovaglással körülnyargalva a stádiont — még egy extra, igazi amerikaias látványosságban is részesítették a közönséget.

Olvasom, tudom, nyár és meleg van otthon is, ami igazi pátriánkban. Nem tudom, a hirdetési rovatban hirdetett nyári látványosságok lekötik-e egy az egész fővárosi közönséget, hogy egy-két estére egy ilyen nyári látványosságnak nem e jutna megfelelő publikum. Mert szereplő az akadna nálunk is elég, éppen olyan jók is, ha nem jobbak, mint itt, Amerikában. De ha egy ilyen monstre előadással ez évre már késő is volna, nem e volna hálás dolog, ezt az eszmét felkarolni és mondjuk, például a „Szünidei Gyermektelep” javára, a jövő évre előkészíteni? Minden hasonló, igazán nemes és nagyszerű vállalkozás iránt érdeklődő, igaz magyar főurunk, Andrássy Sándor gróf az ő nagy koncepcióju terveket is könnyedséggel megoldó zsenialitásával megcsinálhatna bizo-

nyára nálunk is egy-két ilyen előadást — művészet, ipar, kereskedelem, idegenforgalom: mind, mind hasznát látná ennek, még ha nem is 16.000 nézőre, hanem mondjuk csak 10.000 nézőre számítanának, ennyi pedig akad nálunk is biztosan egy-egy estére, ügyesen, jól előkészítve és így, nem éppen csak ígérve, a la Duna-ünnepély, hanem nyujtva is valamit a fizető nagyközönségnek. És védnökül bizonyára megnyerhetnék a minden jótekonysági, nemes, kulturális ügy iránt oly lelkesen érdeklődő Augustza főhercegnőt, ki éppen az elmúlt télen az „Orléáni szűz” kosztümjében, a főhercegi pár nagyszerű jelmezestélyén oly elragadóan pompás jelenség volt. (Mi itt persze, csak a hazai lapok illusztrációi nyomán élvezhettük pompás képét.)

De volt itt most egy másik hatalmas kulturális ünnepség is, az amerikai némettség, az amerikai német dalárszövetség „Saengerfest”-je. Teljes egy héten át, esténként és délutánonként zsufolásig megtöltötte a hallgatóság — még pedig borsos beléptidijak mellett — a Madison Square Garden óriási termét, hol tudvalevőleg 20.000 embernek kényelmesen jut hely. A dalárdák kareloadásain és a nagy zenekar előadásain kívül, elsőrangú szólísták is, igazi műélvezetet nyujtottak a közönségnek. Newyork város polgármestere és Newyork állam kormányzója is, megjelentek az ünnepélyen és lelkes beszedekben magasztalták az amerikai német dalárosok kultúrtörökvését, a német dal dicsőségét. Mindez persze, nagyban szolgál az amerikai némettség tekintélyének is — aminthogy bizton remélhető, hogy az a biz-

Jai, akik országgyűlési képviselők, új választásnak vessék-e alá magukat vagy sem, teljesen tisztázott. Minthogy a mostani minisztereket akkor választották képviselőkké, amikor már miniszteri állást töltöttek be, nem szükséges, hogy új választásnak vessék alá magukat.

A helyzetről.

Egyik estilap mai száma így ír a helyzetről:

Wekerle Sándor miniszterelnök ma délben hosszú kihallgatáson volt a királynál. Az audiencia nem hozott meglepetést. A miniszterelnök részletes jelentést tett a felségnek a minisztertanács hétfői határozatáról és a pártoknak állásfoglalásáról. A király eme előterjesztések alapján újra kinevezte a kormányt, illetőleg megerősítette ebben az állásában. A királyi kézirat aláírása után azonban ismét beható tanácskozás tárgyává tette a király a politikai helyzetet és az audienciának ez a része, amely a nagyobbik felét tette, bir tulajdonképpen nagy fontossággal. A király ugyanis Ischlbe való utazása előtt ma foglalkozott utoljára a magyar politika dolgával és ennek megbeszélése folyamán természetesen komoly megfontolás anyaga volt az őszi kibontakozás előkészítése.

Es ez a körülmény adja meg a miniszterelnök mai audienciájának igazi jelentőségét. Nevezetesen arról van szó, hogy a különböző sikertelen próbálkozások után a király ismét a Wekerle—Kossuth—Andrássy-kormányt bizta meg azzal, hogy a kibontakozást előkészítse. Tárgyalás alá véve az összes eddig fölmerült megoldási terveket, a király megbízást adott Wekerle miniszterelnöknek, hogy a kormány ezeket összevetve a felség által kifejezésre jutott kívánásokkal, egy minden tekintetben kielégítő kibontakozási tervet készítsen elő. A nyár folyamán folytatandó tárgyalások és tanácskozások során kell ennek a tervnek oly módon kialakulni, hogy az a politikai világ minden mértékadó tényezője által elfogadható legyen.

Természetes, hogy ennek a megbízásnak teljesíthetősége igen nagyon kérdéses. A függetlenségi párt tulnyomó része semmi körülmények között sem hajlandó a koalíciót fön-

tartani, de nem megy bele semmiféle blokkrendszerbe sem, amelynek az az alapja, hogy a kormány nem alakul meg tisztán a függetlenségi párt tagjaiból és nem követi egyedül a függetlenségi pártnak a programját. De a leghatározottabban szembe száll a függetlenségi párt minden fúzió-kísérlettel is, amelyet a különböző pártok programjának összeegyeztetése, tehát az eredeti függetlenségi program megváltoztatása árán akarnának létrehozni. A függetlenségi párt azt kívánja, hogy a kormányzás és kormányalakítás kizárólag reá mint többségre bizassék és hogy a korona ne emeljen nehézségeket ez elé a függetlenségi kormány elé a függetlenségi elvek megvalósításánál. Ez a generális cél, amelyből most elsősorban a választói jog reformja és az önálló bank felállítása bir különös aktualitással. A függetlenségi párt tulnyomó része határozottan ellene van az Andrássy-féle plurális választói jognak és a párt programja alapján az általános, titkos és egyenlő választói jogot kívánja megvalósítani, az önálló jegybankot pedig 1911-re föllátni kívánja. Ez az állásfoglalás, amely a pénteki értekezleten igen nyomatékosan fog kifejezésre jutni, a legteljesebb módon kizár minden olyan koalíciót vagy fúziót, mely nem alapul kizárólag a függetlenségi programon.

A holnapi minisztertanács.

Wekerle Sándor miniszterelnök, aki ma este érkezett vissza Bécsből, holnap délelőttre minisztertanácsot hívott össze, amelyen előadja a mai audiencia eredményét és nyomban megkezdí a kibontakozás előkészítésének munkáját. A függetlenségi párt pénteki értekezlete előtt ez azért szükséges, hogy Kossuth Ferencnek módjában legyen az értekezlet elé terjesztendő határozati javaslat megszövegezésénél már a minisztertanácsi megállapodásokat figyelembe venni. Viszont azonban a Justh-Holló-Baththyáncsoport is erősen munkában van már s Justh Gyula távollétében Holló Lajosnál tartják összejöveteleiket, amelyben megbeszélnek a pénteki értekezleten követendő eljárást. Ilyen körülmények között a pénteki pártértekezlet igen érdekesnek ígérkezik.

tató kezdet is, amelylyel az amerikai magyar dalárdák, ez évben immár másodszor rendezett nagy dalünnepélyükkel kulturális és nemzeti céljainkat itt szolgálják, majdan ugyancsak olyan hatalmas sikereket produkálhat az amerikai magyarság törekvései érdekében, mint a németek összetartó, lelkes, kitartó, fegyelmezett törekvése, az amerikai németiség javára. Apponyi Albert gróf ez évben már bizonyosságát adta a magyar kormány érdeklődésének is, pompás díjat ajánlván fel — washingtoni nagykövetségünk lelkes ügyvivő követségi tanácsosa, Ambrózy Lajos báró pedig kezdetől fogva egyik legkészségesebb, legfigyelmesebb támogatója volt az amerikai magyar dalárdák nemes igyekezetének.

Nemsokára különben érdekes vendég fog Budapestre érkezni. Amerikai vendég, ki azonban beható érdeklődés, kellő információk beszerzése nyomán, meglehetősen, mondhatnám igen alapos tájékozottsággal bir a hazai viszonyokról, a hazai munkáviszonyokról is. Az Amerikai Munkás Szövetségnek, ennek a leg-hatalmasabb munkásszövetségnek az elnöke: Gompers Sámuel európai körútján, melyre a napokban indult, ellátogat majd Budapestre is és ott a munkástársadalommal szorosabb kapcsolatban lévő testületek vezérferfiat és mindazokat, kik a hazai munkásság sorsa iránt hivatalból, vagy szociális érdeklődésből összeköttetésben vannak, fel fogja keresni, egy kis eszmecsere folytatására. Ezekben a körökben ismerik az Amerikai Munkás Szövetséget

és annak elnökét, Gompers Sámuel is. És mert ismerik, kétségtelennek vehetjük, hogy szívesen fogadják még majd azokban a körökben is, amelyekben egyébként nem osztják az Amerikai Munkás Szövetségnek és elnökének politikáját. Gompers egyébként, — amint azt közvetlenül elutazása előtt kijelentette — arra is akar majd módot találni, hogy szorosabb kapcsolatot létesítsen az amerikai munkásszervezetek és az európai munkásszervezetek között is. Azonkívül figyelemztetni kívánja az európai munkásköröket arra is, hogy lehetőleg ne vándoroljanak most ki Amerikába. Ez a legutóbbi program, ha csak az európai munkáskörök javáért történék, igen szívesen fogadott közreműködés lehetne azokban az országokban, hol közfelfogás szerint a kivándorlás tulnyomólag kivándorlásra csábító munkájának az eredménye. Az Amerikai Munkás Szövetségnek ez az akciója azonban inkább csak önző szűkkeblűséget jelent a versenyt támasztó bevándorló elemekkel szemben és veszedelmesen hasonlít a bevándorlógyűlölettel eltelt nativisták akcióihoz. Amerikának szüksége van és szüksége lesz még igen sokáig, a bevándorlókra — amiként adja Isten, hogy szüksége legyen hazánknak is majd mindazokra, kik ma onnét kivándorolnak. Egyelőre bizonyos, hogy a viszonyok itt még nem igen javultak és a munkáskereslet nem valami élénk. Nagy megfontolás ajánlható mindazoknak, kik — cseberbül-vederbe esvén — hazulról ide igyekeznek. Így nyár idején, akár közepes termés mellett is, élénkülő iparviszonyok kö-

Miért késik a baja—bátaszéki hid megnyitása.

Olcsoőbb lesz a szállítás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 7.

A baja—bátaszéki vasúti hid megnyitásával közvetlen tranzit forgalom létesül az ország északi és erdélyi vármegyéi és a Délvidék és Fiume, továbbá a boszniai relációk között. Az utvonall megrövidülésével a Máv. mai tarifájának automatikus olcsóbbodása következik be, mert az új vonalon a Zimony, Orsova, Verestoronny, Predeal és Gyimes felé eső állomásokról tetemesen olcsóbban szállítják az árukat a baja—bátaszéki hidon át, mint Budapesten keresztül. Az új relációk tarifa-viszonyainak kedvező voltát a következő példa elég világosan mutatja:

Arad és Zákány között eddig 533 kilométer volt a távolság, míg az új vonal megnyitása után csak 455 kilométer lesz. (Arad—Baja 249 + Baja—Zákány 206.) A különbség tehát 78 kilométer. Még nyilvánvalóbb a kedvező alakulás Bázias és Dombovár között (555—447 kilométer), ahol már 108 kilométerrel rövidül az utvonall.

A máv. tarifája szerint ez az utvonall-külömbőség a következő érték-külömbözetben nyilvánul meg:

	Fizetett 100 kgr.-ként			
Arad—Zárkány eddig	656	305	148	205
„ „ ezentul	573	276	134	189
Külömbözet	83	29	14	16
Bázias-Dombovár eddig	677	312	152	209
„ „ ezentul	563	272	132	187
Külömbözet	114	40	20	22

A Baja—bátaszéki hid megnyitásának ezenkívül más, igen kedvező hatása lesz a délmagyarországi kereskedelemre. Az új utvonall megnyitával megszűnik a budapesti tranzit forgalom jelentékeny része és ezáltal megszűnnek az árutorlódások és a szállításkésések, amelyek az utolsó esztendőben oly sok mizériát okoztak a budapesti teherpályaudvarokon.

A baja—bátaszéki hid, amelytől egy egész ország várja a maga fellendülését, már teljesen

zött, talán mégis csak akad munka, kereset otthon is?

De hagyjuk most ezt a témát; sokat, kötetet írhatnánk erről, inkább majd csak részletekben és — máskor. Most, — hogy egy kis tanácsos, amerikai tanácsos is szolgálhasak azoknak, akiket illet — ide iktatom, hogy az egyik leány-főiskola zárvizsgaünnepélyén az elpusztíthatlan humoru, vicc és reklámspecialista, mit ajánlott „ünnepi” beszédében az iskolából távozó „felöltött leányoknak”, többek között így aposztrofálván, Mark Twain ur, a hölgyeket: „Es végül nem marad egyéb hátra, mint az, hogy megmagyarazzam Önöknek, kedves hölgyeim, hogy mit ne tegyenek. Három dolog van, amit semmilyen körülmény között sem szabadna majd megtenniök. Először is: ne dohányozzanak, — az az hogy ne dohányozzanak sokat. En most 73 éves vagyok, mindig dohányoztam és mindig tul sokat. Másodszor: ne igyanak — az az hogy ne igyanak sokat és harmadszor: ne házasodjanak — az az hogy ne gyakran!”

Mondanunk sem kell, hogy mindezek a bölcs tanácsok az amerikai hölgyeknek szólanak. A mi kedves hölgyeinknek nincs szükségé ilyen tanácsokra. Azok ugyanis tudják, hogy mit tegyenek és mit ne tegyenek. Es a mit akarnak a mi derék magyar hölgyeink — azt meg is teszik. Csak azt nem, a mit nem akarnak.

Zerkowitz Emil.

készen áll, s mégis halogatják a megnyitását.

Nemsokára megkezdődik a gabona-szállítás, amikor az ország sok ezer kisgazdájának, kereskedőjének igen fontos, hogy jobb és olcsóbb útvonalon szállithassa terményeit és mert a megnyitást bizonyos ünnepélyes ceremóniák közt tervezik — a már kész hidat használatlanul hagyják.

Öngyilkos urinó.

Berlini magyarok családi drámája.

Berlinben történt ez a páratlanul érdekes eset. Minden szépitgetés nélkül, egész ridegen adja elő a *Pesti Futár*:

Egy berlini, igen ismert, híres, dúsgazdag könyvkiadóhoz körülbelül két hónap előtt beállított egy ottani ékszerüzorás és figyelmeztette, hogy az ékszer, amit nála elzalogosítottak, már lejárt és jó lesz kiváltani, mert elvész a dolog. Terminuson tul nem hajlandó várni a kiváltásra. A milliomos könyvkiadó azt felelte, hogy talán téved, nem tud semmiféle ékszerről, amit becsapott volna akárkinél is. A zálogüzorás nyugodtan megismételte, hogy igenis, a kiadó felesége tényleg becsapott nála egy gyémántékszert pár száz koronára. „Az lehetetlen — mondta a milliomos férj, mi gazdagok vagyunk, nem szorultunk ékszerkölesönökre. Egyébként hozza el magával az ékszert, szeretném látni“. A zálogos hazament, elhozta az ékszert és tényleg a milliomos kiadó megismerte a felesége gyémántját. Nagyon izgatott lett és megkérdezte, hogy mennyi a kölcsön. Pár száz korona volt, rögtön ki is fizette és az üzorás átadta az ékszereket.

Délben, szépen frissen hazajött az asszony, megcsókolta az urát és a férj így szólt hozzá: „Miért csapod be az ékszereidet?“ „En? — kérdezte az asszony — én az ékszereimet? Hát, becsaptam. Kellett koszt pénzre és nem akartalak téged zavarni. Ugyis annyi dolgod van. Kiváltottad? Ó te drága, kedves, figyelmes ember. Nincs több ilyen férj!“

Szóval rendbejött a dolog. Szépen megebedtek, ebéd után a férj bement az irodájába és így szólt magában: „engem megcsal a feleségem. De kivel csal meg? Van szeretője, arra kellett a pénz. Soha nem volt ilyen könnyelmű ez az asszony!“ És elkezdett gondolkodni, hogy ki lehet a szerető. Végiggondolta az összes ismerőseiket és arra a meggyőződésre jutott, hogy csakis egy ember lehet a szerető. Egy magyar fiatalember, akinek nagyon ismert neve van és Berlinben keresi a kenyerét. „Ez a szerető. Ez!“ — szólt a férj és leült az íróasztalához, ott megfogalmazta a következő irást:

Bevallom, hogy dr. X.-né a szeretőm volt.

(aláírás helye.)

Ezt az irást a zsebébe tette és elrohant a szép magyar fiu lakására. Magából kikeltén lépett a szobába és így szólt: „Maga megcsal engem. Szeretője a feleségemnek. Ne is tagadja, ne is tagadja, mindent tudok. Komisszóság, szégyen, engem csal meg, engem, boldogtalanná tett!“ A magyar urfi próbált hazudni, de a férj dühöngött és végre is a gavallér mindent bevallott. „Szóval a szeretője volt — mondta a férj. — Ugy, hát akkor írja alá ezt a két sort. Ismerje be, hogy a szeretője volt“. Nem volt tanácsos ellentmondani. A szép magyar fiatalember fogta a tollat, mert a nevének még le tudja írni és leírta a nevének. Aláírta. Ezzel a férj elment haza. Az asszony azt mondta, hogy nem igaz, nem igaz, nincs szeretője. „De an — szólt a férj — van, az a magyar, aki

idejár, az a szeretőd!“ „Nem igaz, nem igaz“ — mondta a kétségbeesett nő, mire a férj elővette az elismervényt. Erre az asszony elájult. Azután kiment egy szobába, kinyitotta a gázcsapot, hogy megfuladjon. Ez nem sikerült. A férj megakadályozta. Este lefeküdt aludni. Reggel hat órakor felkelt az asszony és kiment az ebédlőbe. A szobalány megkérdezte, hogy mit akar, mire a szerencsétlen asszony azt felelte, hogy az órát nézi meg. Öt perc múlva agyonlőtte magát.

Az öngyilkossága bent volt minden berlini lapban, mert a férj igen neves ember. A fiatal magyar pedig husz nappal az eset után megdőszült. Ez a hír is bent állt minden lapban, mert az illetőnek szintén nagyon ismert neve van.

NYÁRI PLETYKÁK.

(Százhusz szerző egy sorban. — A szép asszony darabja. — Bródy a vidéki kritikusról.)

— Budapesti levél. —

Megjelent s hozzá jó korán egy kommuniké, amelyben Beóthy László, a Király- és Magyar Színház igazgatója nem kevesebb, mint százhusz ujdonságot ígér be közönségének. Hetek óta nem lévén érdekesebb színházi esemény, természetes, hogy a művészvilág találkozó helyén mohón kaptak a kánikulai csemege után és a szokásos rosszmájusággal szedték ki a veséjét a nagyszabású színházi igérvénynek. Egy öreg és sikereiben, valamintrosszindulatban megőszült író, akit általában a fekete vérnek neveznek, vitte a szót:

— Fiúk, itt százhusz név vonul fel előttünk.

Aztán számolni kezdett:

— Egy, kettő, három... tiz... harmincöt... negyven... épen hatvan. Ezek csupán ismert írók, akik valóban alkalmasak arra, hogy egy színigazgató a kirakatba tegye őket. Ezekről azonban meg kell állapítanom, hogy egyetlenegy darabot soha nem ígértek Beóthynek, még kevésbbé fognak szállítani. A másik felekezet, ugyancsak hatvan név, csupa *niemand*. Ezek nemesak megírják, de szállítani is fogják a darabot, de az ilyen névtelen és tehetségtelen senkik darabját nem szokták előadni. Az egyenleg tehát a következő: Százhusz beígért darab közül hatvanat nem adnak elő, hatvanat pedig nem szállítanak. Marad — nulla. Ebben a színházi tájékoztatóban tehát Beóthy arról tájékoztatja a közönséget, hogy milyen darabok — nem fognak színrekerülni.

— És ön, mester? — vetette közbe egy fiatal szerző.

— Én nem irtam ugyan, nem is írok, de merje csak egyszer az a Beóthy megtagadni az előleget. Amilyen jó barátja voltam eddig, belelépnék a májába.

Egy másik fővárosi színigazgatóról pedig a következő történetet beszélük:

Egy írónó, aki inkább a szépsége, mint a tehetsége révén népszerű, darabot vitt az igazgatónak. Eleintén kitérő választ adott a direktor, de mikor a szép asszony forszírozta a dolgot, lassankint összemegedtek. A kulisszák körül csakhamar köztudomású lett, hogy X.-né darabját igenis elő fogják adni. Az igazgató a legnagyobb elragadtatás hangján csinált reklámot az ujdonságnak. Végre az irigy szerzők is foglalkozni kezdtek a dologgal. Az egyik társaságban felvetették azt a kérdést, vajon hányszor kerül színre a szép asszony drámája.

— Annyiszor semmiesetre, jegyezte meg egy epés író, mint ahányszor az igazgató a szerzőjét megcsókolta.

A vidéki lapok megtámadták Bródy Sándort, mert az egyik fővárosi ujságban glosszákat írt Já-

ger Mari esetéről és a cikkben nem éppen hízogően nyilatkozott a hódmezővásárhelyi erkölcsökről. Öreg perverznek, modern lélekrontónak neveztek a kitünő író, aki már edzve van az ilyen kedveskedésekhez. Jébarátai persze gondoskodtak róla, hogy a vidéki hírlapok támadásai kezébe jussanak. Mert sokaknak fáj, hogy ez a legeredetibb naturalistánk visszanyerte alkotó erejét és művészetének másodvirágzását éli. Bródy fölényesen mosolygott a jórészt fésületlen, logikátlan és otromba kiruccanásokon s a maga kedves medorában így intézte el a rátapadt kullancsokat:

— Fura emberek azok ott lenn abban a különben jó magyar levegőben. Ok az angyalcsinálók, a mérgezők, a szent házasság megrontói (persze megkülönböztetett tisztelet a sok-sok kivételnek) és engem vádolnak rontással, perverzitással. Hát ez mulatságos. Elvégre mégis csak ok laknak Vásárhelyen és az én magyarjaim hódították meg a berlini közönséget. Csudálatos, hogy milyen geográfiai eltulódások vannak olykor az elmékben.

Bródy Sándor különben, akinek kedvét hála Istennek nem szeghetik a kis csipések, most is egy új darabon dolgozik, amely magyar földön, vidéki milióban, csupa egészséges, magyar alakokkal játszódik. Szerző figyelmezteti tisztelt kritikussait, hogy támadásaikat ez alkalomra föntartani sziveskedjenek.

Balra hajts!

A főispán indítványa

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 7.

Arad város közigazgatási bizottsági ülésén az unalmas és száraz kérdések tárgyalása közé egy érdekes kulturkép szövődött be Károlyi Gyula grófnak egy indítványa kapcsán. A ki csak rideg betűt és szigorú paragrafust lát a törvények szövegében, az ma kellemesen csalódhatott a főispánnak érdekes és alapos készülségre valló felszólalása nyomán. Egyszerű és a városi élet forgatagában észre sem vett, talán senki által meg nem figyelt ténynek változatlan fenntartása mellett emelt szót a főispán és tett indítványt. A kísértő szavak azt bizonyítják, hogy Károlyi gróf alapos készülséggel és mindenkit bámulatba ejtő, részletekre kiterjedő tudással felfegyverkezve jön el az ülésekre és semminemű kérdés el nem kerüli figyelmét, széles látókörét, gazdag tapasztalata pedig étellel tölti meg a holt anyagnak látszó betűhalmazt.

A kereskedelmi miniszter elkészítette a közutakról és vámokról szóló törvénytervezetet, megküldötte a városoknak véleményezés céljából. Annak idején bővebben ismertettük a fontos javaslatot, mely a közutak teljes kiépítését célozza és *eltörli a robotot*. A közigazgatási bizottság Varjassy Lajos dr. kamarai titkárt, a bizottság közigazgatási előadóját bízta meg a város szempontjából szükséges észrevételek összeállításával. Ma mutatta be Varjassy dr. munkáját, melynek lényege az, hogy a város kérje a javaslat tizedik szakaszának újból való szövegezését. Ez a szakasz intézkedik ugyanis az utadokulcs megállapításáról és az előadó szerint óriási terhet róna a városra ha azt a miniszteri tervezet szerint — az állami adók tiz és tizenhárom százalékában — iktatná a törvényhozás törvénybe. Több lényeges kifogást emelt még a javaslattal szemben és a közigazgatási bizottság azokat elfogadta és ilyen értelemben felír a miniszterhez.

Mielőtt a főispán kimondotta volna a határozatot, a maga részéről egy érdekes körülményre hívta fel a bizottság figyelmét, melyet az előadó nem érintett. Az új törvény ugyanis — mondotta Károlyi gróf — talán nem is gondolva a következményekre, egy intézkedésével felforgatná a rendet, a közbiztonságot az egész országban. Most, husz évi szoktatás, nehéz küzdelem után megszokta az utakat használó köznépet, hogy balra hajtsen és jobbra térjen ki. A javaslat ezt teljesen megakarja változtatni, amit a főispán veszedelmesnek mond. Minde-

nütt, ahol hajtaní tudnak, tehát: Angliában, Ausztriában és Magyarországon az a szokás, hogy balra hajt a kocsis. Az új intézkedést, a jobbra hajtást és balra kitérést, a nyugat felől jövő automobilisták kényelmére vette fel a javaslat, mert Németországban jobbra hajtának s így nem akarja a gavallér állam őket idebenn terhelni.

Ez éppen a fonákság, jegyezte meg Károlyi gróf. Az automobilisták nyugatról jönnek, tehát Ausztrián át, ahol a balra hajtással már meg kellett barátkozniok és így nem lenne értelme Magyarországon az utak biztonságát, a személyek életét kockára tenni. Oriási zavar és kiszámíthatatlan következményei lennének a változásnak. A néplélek ismerői tudják, hogy husz esztendő sem elég arra, hogy a magyar kocsiszt hozzászoktassuk az újításhoz, mely ellenkezik a hajtás természetességével is. Kéri, hogy a város irjon fel a régi rend fentartására.

A bizottság a főispán rendkívül érdekes fejtegetései alapján magáévá tette az indítványt.

A szentannai bíró szellemi képességei.

Fegyelmi ügyek a vármegyén.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 7.

Aradmegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt 9 órakor tartotta Károlyi Gyula gróf főispán elnöklése alatt rendes havi értekezletét. Egész Aradmegyében nagy érdeklődéssel tekintettek a közigazgatási bizottság mai ülése elé, amely hivatalos volt több ismert aradmegyei közigazgatási tisztviselő régen huzódó fegyelmi ügyében ítéletet mondani. Hosszas tanácskozás után meg is hozta a fegyelmi választmány ítéletét, amely mindhárom tisztviselőre nézve a lehető legkedvezőbb volt.

Több jelentéktelenebb ügy letárgyalása után következett a fegyelmi választmány nagy érdeklődéssel várt ülése. Kéhrer Károly segéd-tanfelügyelő terjesztette elő a megyei főügyész vádindítványát Fülöp Mária kurticsi óvónő ellen, aki a jelentés szerint elhanyagolta hivatalos teendőit. Ezért az ügyész Fülöp Mária elbocsátását kérte. Ezzel szemben a fegyelmi választmány Fülöp Máriaat nyolcvan korona pénzbírságra ítélte.

Jakabffy Gyula megyei aljegyző terjesztette elő Hatzelhoffer Adám szentmártoni jegyző és Csupa Nándor szentannai községi bíró fegyelmi ügyét. Hatzelhoffer hivatali mulasztással, hanyagsággal, különösen pedig az adókezelés körül előfordult nagymérvű szabálytalanságokkal volt vádolva. A választmány öt-száz korona pénzbírságra ítélte a szentmártoni jegyzőt. Hatzelhoffert, aki eddig fel volt függesztve állásától, az ítélet következtében visszahelyezik állásába.

Különös okból keletkezett a harmadik fegyelmi ügy, amelyet ma tárgyalt a bizottság. Még három év előtt történt, hogy Szentannán a bíróválasztás alkalmával Csupa Nándort választották meg bírónak, mivel a másik két jelölt visszalépett. A járási szolgabíró a választás után beadványban kérte Aradmegye alispánjától, hogy semmisítse meg a választást, mert a megválasztott bíró képtelen az állás betöltésére. Csupa községi bíró ugyanis a jelentés szerint nem rendelkezik az állás betöltésére szükséges szellemi képességgel. Csupa választása azonban jogérvényes lévén, azt nem lehetett megsemmisíteni és ezért hivatalból fegyelmit indítottak ellene, mert csakis ezúton mozgatható el a közigazgatási tisztviselő, ha állására alkalmatlan.

A fegyelmi választmány azonban arra az álláspontra helyezkedett, hogy ha Csupa több

mint két éven át betudta tölteni hivatalát és arra alkalmasnak bizonyult, akkor nincs ok a felfüggesztésre. Ezért a fegyelmi választmány felmentette Csupa Nándort.

Halló! Itt Justh Gyula!

Telefonbeszélgetés a Házelnökkel.

A szerkesztőségekben mélabus arccal nézik most, hogyan omlik össze „A politikai válság” nevű szép nagy palota, amelyet hónapok óta téglakövenként építettek föl politikusok és publicisták vállvetett erővel. A sok emeletes ház hirtelen összeomlása nagy ürt jelent a lapok hasábjain. A publikum napról-napra friss eseményekkel telített ujságot vár. A politika mostanig elég anyagot adott, most azonban beütött az átkos fegyverszünet.

— Micsoda politikát adunk ma a közönségnek? — tanakodtunk a szerkesztőségben.

— Justh Gyula ma Tornyára érkezett. Beszélni kellene vele telefonon. Ő mindig sokat szokott beszélni az önálló bankról és az általános titkos választási jogról. Justh Gyula még mindig érdekli a közönséget.

A déli órákban fölcsongettük a tornyai kegyelmes urat.

— Halló! Itt Justh Gyula.

— Itt az Aradi Közlöny szerkesztősége. Pardon kegyelmes ur, néhány politikai kérdést.

Élesen reagegett a kegyelmes ur hangja:

— Semmiféle intervjunak nem állok. Nagyon sajnálom.

Letette a kagylót. Csodálkozva néztünk össze: Csakugyan Justh Gyula beszélt? A Budapestben oly mohón szónokló, agitáló Justh Gyula lett volna? Megkérdeztük a tornyai központtól:

— Csakugyan a kegyelmes ur beszélt?

— Igen, én jól ismerem a hangját: ő volt.

Mi azonban még se mondtunk le ama reményről, hogy a kegyelmes urral politikai beszélgetést folytassunk.

— Ha magyar lapnak nem nyilatkozik, — gondoltuk — talán fölfüggeszti az elveit a román lappal szemben.

Délután engedelmet kértünk Bocu Szevér kollégánktól, az aradi Tribuna kiváló szerkesztőjétől, hogy a nevében Justh Gyulát meginterjúvolhassuk. Délután ismét felesengettük a kegyelmes urat.

— Itt a Tribuna.

— Mit kívánnak?

— Ismerve a kegyelmes urnak a nemzetiségiek iránt táplált rokonszenvét, bátorságot vettünk, hogy néhány politikai kérdésre kikérjük a véleményét.

— Már más lap is fordult hozzám, — mondta — de nem állok intervjunak.

— Csak egy kérdés, kegyelmes ur.

— Hát mi volna az az egy kérdés?

— Ismeretes, hogy Kossuth Ferenc kijelentelte, hogy ellenezni fogja az általános, titkos választói jog törvénybe való iktatását. Bennünket, nemzetiségieket ez súlyosan érint. Mi az álláspontja ez ügyben a bankesoportnak és kegyelmes urnak?

— Az én álláspontom már ismeretes ebben az ügyben. Különben is Kossuthnak ez a kijelentése meg lett cáfolva. De különben is nem állok intervjunak. Ne tessék semmit irni rólam.

Ezzel letette a kagylót. Kívánsága természetesen parancs volt, mert nem is irt róla semmit — a Tribuna.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

Vallott a tattersalli gyilkos.

Halálba menekült a büntetés elől.

Távíratilag tudósítás.

Arad, július 7

Még emlékezetben van az a bestiális gyilkosság, mely május 30-án éjjel a fővárosi Tattersallban történt. Kegyetlen módon meggyilkolták ott Paut György 44 éves szabósegédet, aki beteges hajlamu ember volt és huszárokkal kötött barátságot. A gyilkosság után a nyomozás, amelyet Bartha Endre rendőrfogalmazó vezetett, nagy erőlyvel megindult. Nyilvánvaló volt, hogy egy huszár követte el a rablógyilkosságot, a nyomozás éppen ezért nagyon nehéznek bizonyult és a gyanúsítottak mindannyian alibit tudtak igazolni.

A legelején gyanúsítottak között volt Keller József közhuzár, egy verekedő, rakoncátlan, izgága fráter, akit egy gyümölcsárusaszony látott meg, amikor a Külső Kerepesi-úton egy kut mellett a kukoricadrágját és a kardját mosta. De Keller, akárhogyan szorongatták, tagadott, sőt valahogyan alibit is bizonyított. De azért nem engedték szabadon, hanem átadták a tárparancsnokságnak, amely vizsgálati fogságba helyezte.

Hogy azóta mi történt katonáéknál, azt persze nem lehet tudni, de ma éjjel tizenkét órakor — mint fővárosi tudósítónk jelenti — a Ferenc József-laktanya ügyeletes tisztje telefonált a rendőrségi központra, azonnal küldjenek ki valakit a laktanyába, mert a Paut gyilkossága ügyében fontos közlendője van. Jelentették az ügyet telefonon Kreszányi Kálmán rendőrtanácsos, detektív-főnöknek, aki hosszasan beszélt a laktanya ügyeletes tisztjével és azután rendelkezett, hogy a detektivek keressék fel a vizsgálatot vezető Bartha Endre dr. rendőrfogalmazót és sürgősen menjenek ki a laktanyába. Maga a detektív-főnök is kiment.

Hajnaltól jelentette az egyik kiküldött detektív a detektívtestületnek telefonon, hogy minden rendben van, Keller József közhuzár beismerte a rablógyilkosságot.

Nagyon szenzációs fordulatot vett az ügy ma reggel. A beismerés után Keller teljesen elvesztette a fejét. Tegnap történt ugyanis annak a Mihalovics nevű közhuzárnak a szembesítése Kellerrel, akinél Debrecenben véres ruhát találtak és aki azt mondta, hogy pünkösd éjjelén a Rákóczi-ut egy házában volt a szeretőjénél megszállva. Ez azonban mindvégig gyanus volt, mert az alabíjei egy hajító fát nem értek. Most hát a sok zaklatás után vallott. Beismerte, hogy tud a rablógyilkosságról. A gyilkos és aki az áldozatot kirabolta, az Keller volt, mondta a rendőrfogalmazónak, aki nyomban intézkedett, hogy szembesítsék a két embert. Keller vallott.

— Könnyitek a lelkiismeretemen — mondta — ha bevallom, hogy azt az embert, aki engem kihasználta akart, meggyilkoltam. Előbb együtt lumpoltunk, azután elmentünk a Tattersall bekerített udvarába. A kardommal szurtam le és amikor láttam, hogy tehetetlen, kiraboltam.

További részleteket nem mondott, a vallomást kimerítette. A fogalmazó e fontos vallomás jegyzőkönyvbe vette és azzal hagyta el a kaszárnyát, hogy ma újra kihallgatja Kellert. Erre azonban már nem került sor, mert Keller ma hajnalban kiment a folyosóra és a félreeső helyen az ajtóra felakasztotta magát. Kihült holttestére reggel felé bukkantak. A rendőrség a nyomozást a többi tettes ellen azonban folytatja.

Az elővásárlási tilalmat megszüntetik.

Korai zöldség termelés a város kezelésében.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 7.

A piaci drágaság sokat firtatott kérdésében maült össze Sarlot Domokos főkapitány elnöklésével a város egy kiküldött bizottsága, hogy egyrészt a jövő terveivel foglalkozzék, másrészt azoknak az intézkedéseknek hatását konstatálja, amelyekkel eddig próbát tettek.

Zubor Andor aljegyző volt előadója a kérdéseknek. Elmondotta a történetét annak a sikertelen kísérletnek, amikor a város a bolgár kertészet céljaira földbérlekből szövetkezetet alakított, s annak a földmivelési kormány részéről segílyt kért. Azután kiemelte, hogy a piaci szükséglet fedezésére, nem annyira bolgár kertészetre, hanem korai, melegágyas zöldségek termesztésére van szükség, miután ezzel csak az ujaradiak látják el a piacot. Azt javasolta, hogy a városi virágkertészet szomszédságában, a jelenleg Tóth Béláné által bérelt területen melegágyas kertészetet szervezzen a város, amely kiscgazdáknak zöldségpalántákat adna, s kisebb keretekben maga is foglalkoznék a piacnak korai zöldségekkel való ellátásával. A kertészet létesítése 6000 koronába kerülne, amely azonban annak jövedelmével amortizálódna.

Az erre vonatkozó javaslatot Faragó Rezső, Szűdy Elemér, Kosztka Emil, Maresch Gyula és Mittner József felszólalásai után a bizottság elfogadta.

Ezután az elővásárlási tilalom kérdésével foglalkoztak. Tudvalevő, hogy Nagy Sándor dr. és még harminc törvényhatósági bizottsági tag az elővásárlási tilalom fölfüggesztését kérték. Ezen kívül Ménési András és társai gáji földbérlek, akik a várostól mintegy hat-száz held földet bérelnék, szintén kérték a tilalom megszüntetését, amely nekik lehetetlenné teszi, hogy a piacot látogassák.

A két kérelmet a tanács a főkapitánynak adta ki. Sarlot Domokos főkapitány a következő véleményt adta:

Az elővásárlásnak 8, illetve 9 óráig való korlátozása a rendőrség tapasztalata szerint, melyet a piac folytonos ellenőrzése és az árak hullámzásából merített, nem vált be, mert az árak a korlátozás következtében nem hanyatlottak, sőt ellenkezőleg egy jó ideig, ameddig az ujaradiak a piacot nem látogatták, emelkedtek, vagyis a korai terményekért azért, mert azok előállítására nagyobb berendezéssel és fáradsággal járt, magasabb árat kértek a piacon.

Később, midőn a melegebb idők beálltával a szabad földben előállított termények lettek piacképesekké, az árak lassankint a szerint, amint a kínálat fejlődött, megfelelően hanyatlottak úgy, hogy most az árak magasnak nem mondhatók, kivéve a tököt, melyet a tavaszi fagy részben tönkretett s csak most jutott alig abba a helyzetbe, hogy terményt adjon. Ez még mindig elég magas árban lesz árusítva, mivel a kereslet nagyobb a kínálatnál.

Egyet azonban bizonyos, hogy elértünk és pedig azt, hogy azt a nagy piacot, amely az országban párját ritkította, elrontottuk, a helypénz és a nagyobb forgalmat követő közvetett és közvetlen bevételeket károsítónan lepassztottuk.

Elértünk még valamit, azt, hogy az ujaradi termelőket felvilágosítottuk arról, hogy nem kell nekik az aradi piac termékeik értékesítésére s így általunk felvilágosítva, terményeink értékesítésére szövetkezetet szerveztek s ezen az uton ők maguk keresik fel azokat a piacokat, amelyeket eddig az aradi nagy szállítók az ujaradiak által idehozott és helypénzt jövedelmező terményekkel elláttak. Pártolom azonban úgy, hogy az elővásárlási tilalom, amely különben szabályrendeletbe van már foglalva, ne be-

szüntetessék, hanem annak végrehajtása felfüggesztessék: de nemcsak a Ménési által felsorolt terményekre, hanem a piacra kerülő minden gyümölcs és növényi konyhacikkre.

A piacra kerülő majorság és tojásneműekre nézve azonban a korlátozást felfüggeszteni nem javaslom, mert ezen árucikkeket Arad város területén, valamint a közeli vidéken — Ujaradot is bele számítva — oly csekély mértékben nevelik, hogy ami kevés ily árut ide behoznak, arra az itt lakó 56783 polgári és mintegy 2000 katonai lakosnak táplálására okvetlen szükség van.

Módot kell tehát nyújtani arra, hogy az, aki korán kel, ezen tápszereket közvetlen a termelőtől, vagy legalább is vidéki kofától (mert nagyobb részben ezek a piaclátogatók) szerezhessék be.

A bizottság egyhangú helyesléssel fogadta a főkapitány véleményét. Zubor Andor aljegyző elmondta, hogy a város beszerzett adatai szerint Szegeden is próbát tettek az elővásárlási tilalommal, de rövid idő múlva visszavonták azt; Pozsonyban pedig szabályrendeletbe foglalták, de egyáltalán nem hajtották végre. A bizottság e szerint az elővásárlási tilalom felfüggesztését hozza a júliusi közgyűlésnek javaslatba.

A szatmári nábob vagyona.

Elismeri az adományozást.

Távirati tudósítás.

Arad, július 7.

Bővebben irtunk arról a bűnvádi feljelentésről, amelyet a volt debreceni főispán, Kovács Gusztáv egy állítólagos megkárosított szatmári nábobnak, Halmy Jánosnak az érdekében tett.

A nagy szenzációvá fujt pör, mint tudósítónk táviratozza, már kezd teljesen kivetközni kriminális mivoltából. A királyi ügyészség ugyanis az iratokat azzal az utasítással tette át a szatmári rendőrkapitányságra, hogy a csendőrség által felületesen kihallgatott tanukat újra hallgassák ki. Ez meg is történt. A három tanu egybehangzóan vallotta újra, hogy Halmy János az ajándékozást megcselekedte előttük. A rendőrség a megismételt vallomások után a szóban forgó könyvecskét most már átadta az asszony, Galgóczy Istvánné jogi képviselőjének. Ezt megelőzőleg azonban a könyvet bemutatották Halmy Jánosnak, aki ráismert a tulajdonára.

Az öreg ur most már kezdi bánni, hogy az adományozást visszazavarta és beismeri, hogy ötvenezer koronát adott. Kovács Gusztáv, aki mint Halmy vagyoni viszonyainak a rendezője és Halmy örökösének a szószólója jelent meg Szatmárott, az árvaszék utján próbál tenni valamit az örökösök érdekében. Halmy Jánosnak gondnokság alá helyezését szorgalmazza, de az öreg nagyon szabadkodik ellene:

— Nem vagyok agyalágyult, sem közveszélyes, hogy más gondoskodjék rólam. Nagykorú is vagyok, már 86 esztendő sulyosodik a vállamra, mit akarnak nálamnál fiatalabbak gyámkodni fölöttem, — mondogatja.

A hatóság Kovács kérelmét nem teljesítheti, mert sem felmenő, sem lemenő rokoni ág nem kérelmezi a gondnokságot. Az 1877. évi 20. törvénycikk pedig úgy rendelkezik, hogy az oldalági rokonsága tekintetben csak a néma szemléltő szerepére szorítkozhatik. A hatóságok pedig nem kérhetik a gondnokságot, mert ez csak egy elmeügyintézet igazgatóságának a véleménye alapján történhetik meg.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Csütörtök: Osztrigás Mici, bohózat. Tapolczai Dezső és Vendrey Ferenc felléptével.
Péntek: Osztrigás Mici, bohózat. Tapolczai Dezső és Vendrey Ferenc felléptével.
Szombat: Tolvaj, dráma. Góth Sándor és G. Kertész Ella felléptével.
Vasárnap: Visszatérés Jeruzsálem-ből, színmű. Góth Sándor és G. Kertész Ella felléptével.
Hétfő: A király, vígjáték. Góth Sándor és G. Kertész Ella felléptével.

* Felhő Rózi és Kertész Mihály vendégjátéka. Csak nagy színházi események iránt nyilatkozik meg olyan nagy foku érdeklődés, mint ma este Az erdészleány előadása iránt. A nagy érdeklődés egyrészt Felhő Rózinak, a bájos primadonnának, másrészt Felhő Rózinak a menyasszonynak, Kertész Mihálynak a vendégművészeknek és Kertész Mihálynak a vőlegénynek szült. Mert tudniillik ez az a Kertész Mihály, aki boldog jegyese Felhő Rózinak, miként az Aradi Közlöny pár nap előtt megírta. Ember-ember hátán szorongott az óriási arénában és egész estén át lelkesülten tapsolt a bájos Krisztinának, aki még a komoly József császár szívét és hevesebb dobogásra bírta. Sok bájjal, kedvesen adta a különben eléggé unalmas szerepet. Graciózus volt az udvari jelenetben és a császárral lejtett táncát frenetikus tapsvihar honorálta. Éneke művészi volt és ugyanannyi sikert hozott a bájos művésznőnek, mint kedves játéka. A sok taps mellett csokorral is kedveskedtek a művésznőnek. Kertész Mihály József császár szerepében mutatkozott be az aradi publikumnak. Elegáns szinpadí jelenség, decens, finom játékával rokonszenves benyomást tett a közönségre. Határozottan kiváló talentumu művészember, aki bizonyára értékes alakításokat produkál. A közönség ovációiból neki is bőven kijutott. A mieink közül Kun Irén, Leóvey, Faludi és Polgár járultak a sikerhez. H. G.

* Vidéki szerződéses. A vidéki szintársulatok igazgatói a jövő téli évadra most állítják össze társulataikat és eszerint a jövő színházi szezon a vidéken így alakul: Krecsányi Ignác, a buda-temesvári színházak igazgatója szerződött: Ocskay Kornél tenoristát, az Operaiskola végzett növendékét, Fekete László szerelmes színészt és Doroghy László főruhát. — Erdélyi Miklós, a nagyvárad színház igazgatója szerződött: Sinkó Gizi naivát, Gogg Krisztina énekesnőt (!), Széchy Ferencet és Szathmáry Józsefet. — Balla Kálmán, a pozsonyi színház igazgatója szerződött: Déry Rózi szubrett-énekesnőt, Klenovics György hősszerelmezt, Kondor Miklós tenoristát, Bán Tivadar baritonistát, Harsányi Irén koloratur-énekesnőt, Marton Erzsébet társalgási színésznőt, Jászai Erzsébet, Binden Károlyt és Vásárhelyi Tszsát. — Kövessy Albert, a pécsi színház igazgatója szerződött: Hidy Irén szubrettet, B. Fábrián Linka koloratur-énekesnőt, Kovács Hanna szubrett-énekesnőt, Nagy Sándor szerelmesszínészt, Faludy Károly tenoristát, Lévy Elemér jellemszínészt, Lehel Károly karmestert, Kertész Istvánt, Sándor Ilonkát és Józsa Lajost. — Almássy Endre, a szegedi színház művezető igazgatója szerződött: Nyáray Antalt, Gefin Lajost és Várnay Jankát. — Palágyi Lajos, a miskolci színház igazgatója szerződött: Kormos Ilonka szubrett-primadonnát, Széchy Magda szubrettet, Makay Margit naivát, Falussy István baritonistát és Sarkady Vilmost. — Komjáthy János, a kassai színház igazgatója szerződött: Hornyik Jankát és Odry Gergelyt. — Nádassy József, a sopron-szombathelyi színházak igazgatója szerződött: Vida Ilona énekesnőt, Fátyol Hédi énekesnőt, Albert Gizi szubrettet, M. Csornay Amália társalgási színésznőt, Solti Ernő tenoristát, Szentiványi Lajos énekes bonvivant-színészt, Szabó Danit, Bene Valériát, Erdei Flórat, Szalóky Szidit, Ernyey Auréliát és Imrey Erzsébet. — A múlt hét keddjén vendégszerepelt Lovikné Somló Emma a kolozsvári nemzeti színházban és a

Tyúkszemétől

mindenki megszabadul a Hajós-féle Anagallin használata által, nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű. Ara egy üvegnek utasítással együtt 70 fillér.

Láb és kézizzadás

azonnal és teljesen elmúlik, ha az izzadó részeket „Peppo“-val ecseteljük. A mirigyeket kiszáritja, a váladékot megszünteti és tökéletesen szagtalanítja. — Egy üveg ára utasítással együtt 1 korona.

Poloskák

kiirtása a legmegfelelőbb módon és teljesen „Phenolsav“-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, a poloskáknak még a petéit is kiirtja. Szaga nem kellemetlen s kezelése rendkívül egyszerű. — Egy üveg ára 70 fillér.

Hajvesztő

„Depilator“. E csodahatású szerrel minden oly helyről, ahol a hajnövekedés alkalmatlan, mint az arc, nyak, kezek, azt egy pár perc alatt minden fájdalom nélkül eltávolítja. — Ara utasítással együtt 1 korona. 191

Ideális

legjobb, legtartósabb gummi ovszer a „MITER“, a világ legjobb preservativa. — 6 darab egy eredeti dobozban 2 korona.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában ARAD, Andrásy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben. —

Nem kell London. Nem kell Páris
Nem kell Bécs. Nem kell Budapest.

Aradon is lehet kapni.

A legkényesebb igényeknek is megfelelő mértékűtani

CIPÓKET

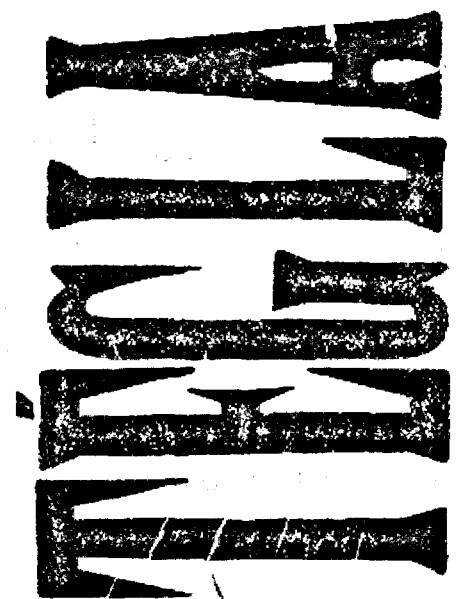
urak és hölgyek részére
SEELINGER UTÓDA
orthopéd és divat cipészetében
ARAD, Szabadság-tér 4. szám.

szülőik különös figyelmébe ajánlom **orthopéd gyógycipőmet**, melyek megakadályozzák a lábfej fejlődését. Gyermekknél, ugyancsak felnőtteknél nagyszerű eredményeket értem el, amit számos elismerés tanúsít. Készítek a valódi amerikai formájú cipőktől meg nem különböztethető tartós szép cipőket. B. megrendéseiket kérve teljes tisztelettel

SEELINGER UTÓDA 1381

Brecska Károly

volt állami cipész tanfolyam szaktanítója.

Pollak Sándor
körkemenze téglyárában 2
Mikalának.
Gyári telefon 515. Városi telefon 206.
Lakás: Erzsébet-körút 37.

A hölgyek tudják legjobban, mily fontos a szép üde arc, mily hatalom és kincs az, mily előnyökben részesül egy szép nő.

Szépnek lenni azonban nagy feladat, nem elegendő, hogy valaki csinos, fess, megnyerő külsejű és kedves legyen, hanem a legfontosabb, hogy az arcra tiszta legyen.

A nők tudják ezt és azért igen nagy gondot fordítanak az arcőr ápolására és a szépség emelésére.

A Földes-féle Margit-Creme

az egyedüli szer, mely 5-6-szori használat után eltávolít kiütéseket, pattanásokat, szeplőket, májfoltokat és az arcot hófehérré teszi.

A Földes-féle MARGIT-CREME páratlan és csodás arc-azépitő és a szépséget megőrző hatását mi sem bizonyítja lényesebben, mint azon körülmény, hogy a Wienben rendezett „Ausstellung für Moderne Gesundheits und Schönheits pflege“ nagy aranyérmét és díszoklevelet nyert.

A MARGIT-CREME, miként azt számos vegyvizsgálat igazolja, ment minden káros anyagtól és így az arcot bármily ideig használják is azt nemcsak nem rontja, hanem késő öreg korig ifjú üdeségében tartja meg.

Köszönet!

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Kapható az egész világon. Ara 1 korona. 461

Engelhardt-féle Chassalla Sandalok

hölgyek, urak és gyermekek részére 2095

tennis cipők

kizárólagosan Weinberger János cipő áruházában kaphatók.

Diamant Jenő

épület- és díszmű-bádogos. 1992

Műhelye és kész áru raktára:

Kazinczy-utca 1. (Polgári fiúiskolával szemben.)

Ha jó házból való illu tanulóknak felvételük.

Alkalmi vétel:

Alsó lepedő varrás nélkül frt. 120

Remek szép zephyrek, jól mosható, 16 és 19 krajcár.

Maradék himzések és csipkék félárban

Napernyők és esernyők igen olcsó árakban.

Ruha vásznak:

teher és divat-szinekből, óriási választékban.

Könnyű nyári szövetek és batiztok, himzett batiztok és csipke kelmék legnagyobb választékban.

Selyem tafet szoknyák ... frt. 5.50

Moire szoknyák frt. 4.25

Fehér batizt szoknyák . frt. 2.75

Reform fűzők 2 forinttól 3.50-ig.

HOFFMANN SÁNDOR, ARAD

Színház-épület.

701

Kirakatrendező segéd felvételük.

Scheibel Vilmos

vizvezeték és csatornázás berendező

Telefon 124. szám. **Aradon, Szabadság-tér 10.** Telefon 124. szám.

Fürdőberendezések, árnyékszékek, mosdók, kiöntők, szivattyus kutak és légszeszkályha felszerelések, ugyszintén mindezek szakszerű javítása.

Raktár mindennemű kőanyag, öntöttvas, ónozott, ólom és óncövekben.

Egyedüli el-
árusítás Arad
és vidékére.

„DIABOLIT OLAJ”

Egyedüli el-
árusítás Arad
és vidékére.

szagtalanító felkenés minden fertőző helyre

u. m. closetek, pissoirok és csatornák részére. Kiválóan fontos iskolák, hivatalos helyiségek, kórházak, kávéházak és nyilvános pissoirok részére.

 Megtakarítja a drága vízöblítést, mely amugy sem fertőtleníti.

2321

Alapított 1858.

Telefon szám 459.

Müller J. és Fia

ruhafestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosó gyára

ARADON, gyár és iroda: Tököly Imre-utca 40—42.

Gyűjtőtelepek: József főherceg-ut II. sz., Forray-u. 2b. sz., Asztalos Sándor-u. 2—3. sz.

Vidéki gyűjtőtelepek: Déva, Brassó, Gyulafehérvár, Segesvár, Vajdahunyad, Szászváros, Székelyudvarhely.

Tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, miszerint 50 év óta fennálló országos hírű

ruhafestő, vegy ruhatisztító és fehérnemű gőzmosó gyárunkat

ujabban megnagyobbítottuk és a legmodernebb gépekkel szereltük fel s így nemcsak a bel, hanem a külföld bármely hasonmú gyáraival a versenyt felvesszük.

Vegyileg tisztítunk vagy festünk mindennemű férfi és női ruhákat, felöltőket, gyermek ruhákat, teljesen egészben minden bontás nélkül, továbbá butorszöveteket, függönyöket, himzéseket, cipkéket, keztüket, szőrméket stb. stb.

Fehérnemű-gőzmosógyárunkban, mely kitűnő gépekkel van ujjonnan felszerelve, mindennemű maró anyag, (mely a fehérneműnek ártana kizárásával) hófehéren mossuk, bármilyen fehérneműeket, de főleg gallérokat, kézelőket, férfi ingeket stb., melyek modera fényező gépeinkkel fényezve teljesen új kinézetet nyernek.

A n. é. közönség eddigi pártfogását megköszönve, kérjük további szives megbízásait

kiváló tisztelettel

Müller J. és fia.

1591

 Postaküldemények gyorsan és gondosan eszközöltetnek.

Figyelem!

Hol lehet jól, olcsón izletes kóser ételeket élvezni?

1898

Egyedül s kizárólag csak

Hunyadi-utca 1. szám alatt,

hol minden időben friss és jó ételek és italok állnak a nagyközönség rendelkezésére. — Ugyanott méltányos áron minden időre abbonement házhoz és házon kívülre elfogadtatnak. **Zóna reggeli 20 fillér.**

Kristály tisztaság!

Figyelmes kiszolgálás!

Szives pártfogásért esedezik **Immerdauer Lipót,** vendéglő tulajdonos.

Julius Ién

életbe lép az új bortörvény!

Bornyilvántartási

könyvek

füzetek és nyomtatványok jutányos áron kaphatók

Pichler Sándor

papiros, írószer és üzleti könyv raktárában

Arad, Szabadság-tér 1.

Telefon 308. sz. 847

Weitzer János-utca 17. sz. alatt

nyílik meg

az üveg és porcellán

FESTÉSZET.

Elvállalunk

üveg vagy porcellánkészletek kiegészítését, monogramok, címerek, bármely táj. vagy látkép, arcképeket, utóbbi sarkövekre is alkalmazhatókat, finomabb és egyszerűbb kivitelben.

Felvilágosítást Perlmutter Ignác porcellán- és üvegkereskedés (Tököl-tér) is készséggel szolgál. — A nagyérdemű közönség becses pártfogását kerik, kiváló tisztelettel 2555

Perlmutter és Bahnert.

Puskás György

épület- és butor-asztalos

Arad, Kelemen-tér 6.

Elvállal mindennemű e szakmába vágó munkálatokat helyben és vidékre gyors és pontos kivitelben. Szakképzettségem igazolására bátorkodom hivatkozni, hogy évek hosszú során át Czeiler és Szathmáry nagy asztalos gyárában mint vezető voltam alkalmazásban. — Költségvetéssel díjmentesen szolgálók. Meghívásra vidékre odautazom.

Szives pártfogást kér, kiváló tisztelettel 2504

Puskás György.

Nagymennyiségű

pléh-pánt

és

maculatura

jutányos áron

eladó.

Telefon 688.

FISCHER ÁRMIN

szobafestő és mázoló.

Vörösmarthy-utca 3.

A legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig elvállal munkákat ugyanolyan helyben, mint vidéken. 1371

Használt

ólom

megvételre kerestetik

Mész olcsóság!

Mig jelenlegi készletünk tart, 1 frt. 70 kr.-ért 100 kilogramm

építő meszet

ajánl

2317

Vas és Társa

építési-anyag kereskedők

Aradon, Boros Béni-tér 6. sz.

(Széchenyi gőzmalommal szemben.)

— Telefon szám 275. —

Keresünk

alvácai iparvasutunk üzeméhez több évi gyakorlattal bíró vizsgázott, ügyes 2586

mozdonyvezetőt,

valamint egy

kovácsmestert,

ki a lakatos munkákat is végezni tudja, azonnali belépésre. Részletes ajánlatok

Seidner Bernát és Fia Berzova, Aradmegye

intézendők.

Értesítés!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget s az aradi köz- és magántisztviselők szövetkezetének t. tagjait, hogy

Széchenyi-utca 1. sz. alatti

húscsarnokomat

megnyitottam. 2582

Hús áraim a következők:

Marha-hús:	Kgr.
Szegye	88
I. rendű leves hús	1.08
I. rendű pecsenye hús	1.12
Vesepecsenye	1.40
Borju-hús:	Kgr.
Eleje	1.12
Hátulja	1.40
Sertés-hús:	Kgr.
Hús	1.44
Karaj s comb	1.52
Zsir v. háj	1.40
Kolbász	1.40

Amidőn a nagyérdemű közönség és az aradi köz- és magántisztviselők szives jóindulatába magamat ajánlom, ígérem a pontos és lelkiismeretes kiszolgálást.

Teljes tisztelettel

Kiss László,

egyleti tag s üzlettulajdonos.

Kenderessy László

■ ■ asztalos mester ■ ■

Arad, Deák Ferenc-utca 33.

■ ■ II. udvar. ■ ■

Elvállal: Épület,

butor, portál, iroda

és boltberendezést

883

Uj cipő műhely.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Batthiányi-utca 32. sz. a. (Kohn-ház)

férfi és női

cipő műhelyt

nyitottam. Elvállalok legkényesebb igényeknek is megfelelő női, férfi és gyermekcipők gyors és pontos elkészítését úgy javításokat is. Kivánatra házhoz is megyek. 2820

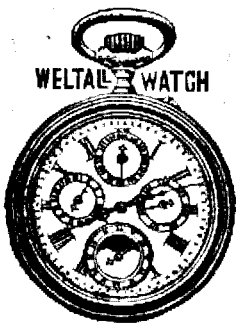
Pontos kiszolgálás. Olcsó árak. Szives pártfogást kér tisztelettel

Török Károly,

uri és női cipész.

Ujdonság!

Zseb-Anker óra pontos dátum mutatóval. Ezen óra pontosan mutatja a hónapot és napot. Minden éjjeli 12 órakor a mutatók automatikusan ugranak, miáltal természetesen a kelet mindig pontos. Azonkívül az óra egy igen szolid pontosan működő Anker szerkezettel,

prima oxidált tokban (kivánatra esetleg nickel tokban) 36 órai lejárattal, díszes érc óralappal szállítatik. „Remontoir” 15 köre van berendezve. Ára 10 kor. 50 fill. 2 drb. 20 korona. Ezen órákat pontosan felhuzva, szabályozva szállítjuk, és az óra pontos járásáért 3 évre jótállást vállalunk. A küldés utánvétel történik. „Weltall Watch” órágyár Chaux de Fonds No. 191. (Schweiz). Levelekre Schwájéba 25 fillér és levelezőlapokra 10 fillér bélyeg ragasztandó. 5853

Uj ernyő és fűző-üzlet

Aradon, Andrassy-tér 20.

(A temesvári ernyőgyár fiókja.)

Van szerencsém úgy a városi, mint a vidéki urihölgyek szives figyelmét felhívni

modernül berendezett

ernyő és francia különlegességi — fűző és raklárámra. —

Szolid és pontos kiszolgálás! Szabott árak!

Javítások és áthuzások leggyorsabban készíttetnek. Szives pártfogás kér. 1915

Merkler Soma.

Selyemtisztító intézetemet

ajánlom a nagyérdemű közönség figyelmébe, mely a mai kor igényeinek megfelelőleg van berendezve. 2553

Elvállalok mindennemű tisztítást, u. m.:

selyem ruhák, férfi ruhák,

flor, gáz, továbbá fehérnemű, ing, gallér, kézelő, valamint minden e szakmába vágó munkát megfelelően végzek. — Vidéki megrendelések 48 órán belül elkészíttetnek.

Stefán József

Arad, Tökölly-tér, a román templom mellett.

A világ legtokéletesebb szépítő szere

a Hajós-féle Ibolya-Creme.

Ideális gyorsan tüntet el szeplőt, májfoltot, bibireset, bőrvörösséget és bármely arctisztatlanságot.

Az elegáns hölgyközönségnek kedvencz szépítőszere.

A párisi és londoni hygienikus kiállításokon az összes kiállított szépítőszerek közül az első díjat nyerte el. (Díszoklevél a nagy aranyérmekkel.)

Ára egy tégelynek 1 korona. — Dupla nagyságu tégely 2 korona.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól; a bevásárlásoknál csakis Hajós-féle Ibolya-Cremet tessék kérni és elfogadni.

Kapható a készítőnél: 191

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerertárában

Arad, Andrassy-tér 22., megyeházzal szemben,

továbbá minden gyógyszerertár, illatszertűzlet és drogeriában.

Hair regenerator

Ártalmatlan készítmény, mely az ősz hajnak eredeti színét adja vissza. Nem festék, hanem a gyökerekre ható készítmény, melytől a haj puha selyem fényű és ugyanolyan színű lesz, a minő az eredetileg volt, korpaképződés megszűnik, ugyszintén a haj hullása is, nem piszkol.

Ára 2 korona. 551

Földes Kelemen gyógyszerésznél.

BENKŐ JÓZSEF

mű- és épületlakatos

Arad, Fejsze-utca 39. sz.

Van szerencsém a becses közönség tudomására hozni, hogy külföldi tanulmány utánról visszatérkeztem és műhelyemet újra megnyitottam. Azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a legmagasabb igényeket is kielégíthetem. Elvállalok minden lakatos szakmába vágó munkák elkészítést. Vaskapuk és kerítések, erkély és lepcsőrácsok, sárkerítések, sárbolt ajtók, mindennemű vasajtók, ugyszintén épület ajtók és ablakok felvasalását, portálok és napellenzők készítését és javítását, merlegék készítését és javítását.

Javításokat olcsón és gyorsan eszközölök. Kérom a becses közönség támogatását.

Kiváló tisztelettel Benkő József, mű- és épületlakatos. 190

Egy jó erkölcsű és tanulóinak felvételük.

Kitünő hatású szerek molyok kiirtására.

AMIZIA.

Egy boríték 20 fillér.

Moly tablettá.

1 csomag 10 fillér.

Kapható egyedül

Rozsnyay Mátvás

gyógyszertárban 371

Arad, Szabadság-tér.

100 koronát

fizetek annak, aki bebizonyítja, hogy Carlsbadban jobb cipő készül mint 2378

PÉCSKÁN

törvényesen bejegyzett védjegy alatt.

Schweiger Adolf.

Megérkeztek a nyári divat újdonságok!

Brunner Béla

uri divat és különlegességeket árlato

Arad, Szabadság-tér 20.

Ferray-utca sarok, gróf Nádasdy-palota.)

Ajánlja dusan felszerelt áraraklárát, hol a legjobb és legdivatosabb kalapok, ingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, keztük, zsebkendők, harisnyák, sétabotok és esőernyők, stb. kaphatók.

Nagy választék szilima és Panama kalapokban!

Divatújdonság angol és francia illatszer különlegességekben.

Kamerli J. pécsi keztügyár főraktára.

Olcsó árak. Pontos kiszolgálás. Vidéki megrendelések azonnal eszközöltenek.

17903—1909. szám.

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy a m. kir. földmívelésügyi miniszter ur 64200—1909. szám alatt kelt rendeletével mindazokat, akiknek négy (4) kata zteri holdnál nagyobb szőlőjük nincs, ha törkölybort nem készítenek és bor, must, szőlőcefre, borkészítésre szánt szőlő vagy bor-epró adás-vételével vagy borméréssel, illetőleg bornak kis mértékben való árusításával nem foglalkoznak, a bornyilvántartás vezetésére alól Zemplén-vármegye kivételével az ország valamennyi többi törvényhatóságának területén felmentette.

Ugyanezen rendelet szerint a fel nem mentettek nézve a bornyilvántartás vezetésének kötelezettsége f. é. július hó 1-én kezdődik.

A bornyilvántartás mikénti vezetésére vonatkozó rendelkezések részben módosulván, az ezeket tartalmazó fenti számú földmívelésügyi miniszteri rendelet a hivatalos órák alatt a levéltárban megtekinthető.

Arad szab. kir. város tanácsától, 1909. évi június hó 18.

A városi tanács.

Tanítónő címszerepében nagy sikert aratott. Az igazgató, mint a vendégszerepléskor jeleztük, szerződési ajánlatot tett a művésznőnek, amelyet az el is fogadott. Somló Emma szeptembertől kezdődőleg egy esztendőre szerződött a kolozsvári színházhoz havi négyszáz koronáért.

* **A Nyugat** 13-ik száma. Most jelent meg az Ignó Miksa és Osváth Ernő szerkesztése alatt álló legmodernebb szépirodalmi folyóirat, a következő nagybecsű tartalommal: Elek Artur: Poe Edgár költeményei I. Bábiás Mihály: Poe Edgár Lee Annácska. Bíró Lajos: A szent házasság. (Jelenetek) F. Kaffka Margit: Vers. Hatvani Lajos: Arany János legújabb életrajza. Ady Endre: Versek. Horváth Tibor: Útszéli bírák. (Rajz) Szép Ernő: Versek. A figyelő rovattartalmak: Nyugati kultúra. (Hatvani Lajos); Erdős Renée: Jöttem hozzátok... (Gellért Oszkár); Bodor Aladár: Keletiek nyugaton. (Hegedüs Gyula); Secessió 1909. Berlin (Moly Tamás); Heltai Jenő: Az édes teher. (Lengyel Menyhért.) A Nyugat kiadóhivatala V., Dorottya utca 14. Előfizetési ár: 1 évre 20 korona, 1/2 évre 10 korona. Egyes szám ára 1 korona.

* **Az Uránia színház érdekességei.** Aki egy órát kellemesen, nagyjából kacagva akar eltölteni, az nézze meg az Uránia színház csütörtöki műsorát. A látványosságok olyan változatosága gyönyörködteti a publikumot, mely méltán megérdemli, hogy zsufozt nézőtér élvezze végig az Uránia műsorát. A legszemélyesebb francia bohózat nem nyújt annyi kacagni valót, mint például a Komikus nászéjszaka, vagy a Váratlan visszatérés című bohózatok, melyek ötletes pikantériájukkal szinte halálra kacagtatják a nézőt. Csütörtökön kerül utoljára színre Claude Pierre életképe, a Dráma a Riviérán és Kanada természet után készült pompás látkepe. Pénteken mutatja be az Uránia színház legújabb, csupa attrakcióból összeválogatott műsorát. 791.

Tömeges öngyilkosság Aradon és a megyében.

Hét halott.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 7.

Az utóbbi három nap alatt hét öngyilkosság történt Aradon és a vármegyében. Az öngyilkosságnak különös módja kapott lábra rövid idő óta Aradmegyében. A halálba vágyó szerencsétlen teremtések úgy oltják ki életüket, hogy elvágják a gégejuket. Néhány héttel ezelőtt egy aradi tüzletvezető — mint akkor megírtuk — elvágta a nyakát s azóta sokan követik e szomorú példát. A legutóbbi hét öngyilkosság közül is három esetben gégemetszés történt. Csak magában Pécskán három életunt ember oltotta ki az életét.

A legutóbbi öngyilkosságokról ezeket írjuk: Magyarpécskán Istváni Kálmán földesgazda felakasztotta magát s mire tettét észrevették, meghalt. Tegnap temették.

Ugyancsak tegnapelőtt Ópécska községben ketten dobták el maguktól az életet. Az egyik Puta Vászta gazdálkodó ember, aki anyagi gondok következtében mellbe lötte magát és meghalt. Azt írta utolsó levelében a 74 éves ember, nem akarja, hogy öreg korában elárverezék a kis földjét, hát inkább meghalt.

Csintyán Tódor 50 éves fuvaros felakasztotta magát. Gyógyithatlan betegsége készítette az öngyilkosságra.

Nem közönséges körülmények okozták Kiss István seprősi jómódu szőlősgazda öngyilkosságát. Az öreg gazda kiakart meáni Amerikába és ezért elhatározta, hogy eladja a szőlőjét. Alkudozni kezdett Csuti Dániel seprősi kereskedővel, aki foglalt is adott a szőlőre, ame-

lyet olcsón akart megvenni Kisstől. Később fölvilágosították Kisst, hogy nagyon olcsón ígérte oda a földet. Az öreg ember szerette volna visszaadni a foglalt Csutinak, de az nem fogadta el:

— Ha nem adja el a földet, akkor pert indítok, — mondta.

— Megduplázom a foglalt, — könyörgött Kiss.

— Nem kell.

Az öreg dazda erre ma délelőtt elmetszette a nyakát. A gyulai kórházba szállították s ott meghalt.

Ezzel együtt Aradon és a megyében hét öngyilkosság történt pár nap alatt. Az első Sumi József huszár, a második Kohn Izidor, a harmadik Kovács, muszkai gazda, aki szintén elmetszette a gégejét.

INDITVÁNY

Eulenburg letartóztatására.

A herceg bűnpörének újabb tárgyalása.

Távirati tudósítás.

Arad, július 7.

Berlinben ma kezdődött meg Eulenburg herceg bűnpörének tárgyalása. A herceg mindjárt a tárgyalás elején kijelentette, hogy nem tudja a tárgyalást követni, mire Preuss főügyész azzal az indoklással, hogy szimulál. Eulenburg letartóztatását indítványozta. Mikor a herceg az indítványt meghallotta, elájult és így a bíróság a tárgyalást kénytelen volt felfüggeszteni. A tárgyalásról a következő távirati értesítést kaptuk:

Az Eulenburg-pör tárgyalását ma reggel kezdték meg a Landgericht esküdtzéke előtt. Eulenburg 11 óra felé érkezett a törvényszék épületébe. A herceg maga szállt ki az automobilból és fia karjára támaszkodva és egy szolga által vezetve, felment a folyosón és belépett a tárgyalóterembe. A herceg külseje nagyon beteges, arcának a színe egészen fakó és mindakét arca beesett, fekete szalonkabátot, könnyű sötét nyári felöltőt és puha fekete kalapot viselt. A rendőrség a mai tárgyalásra nem tett különös intézkedéseket és ugylátszik a közönség érdeklődése is megcsappant, mert a hallgatóság részére fenntartott padosorok csak éppen hogy megteltek.

A tanúk szobájában foglaltak helyet a koronatanúk: Riedl tejkereskedő és Ernst, a halász, akik bizalmasan beszélgettek egymással. Az esküdtzék megalakítása után egyik esküdt — egy berlini butorkereskedő — az esküdti tisztség alól való felmentését kérte azzal a megokolással, hogy az ítéletről ő, a hirlapi cikkek nyomán már előzetes ítéletet alkotott magának.

Ezután a herceg kihallgatása következett, akit elsősorban nationáljára vonatkozólag hallgattak ki.

Eulenburg herceg a mai tárgyalás elején kijelentette, hogy nem tudja a tárgyalást követni. Erre Preuss főügyész javasolta a vádlott letartóztatását, mert közelfekvő a gyanu, hogy színleli a betegséget, vagy pedig mesterséges eszközökkel idézi azt elő.

Amikor Eulenburg herceg meghallotta a főügyész indítványát, elájult. Két szolga hordszéken vitte ki a teremből a herceget, akit a kíváncsi emberek egész tömege vett körül. A herceget ezután fia és felesége automobiljába helyezte el, mely megindult Liebenberg felé.

Szenzációs fordulat a Haverda-ügyben.

Jánossi visszavonta vallomását.

Távirati tudósítás.

Arad, július 7.

A szabadkai gyilkosság ügyében ma szenzációs fordulat történt. Jánossi Aladár, aki május 19-én beismerete, hogy Haverda Boldizsárnét ő gyilkolta meg, ma kihallgatásra jelentkezett Winkler István kir. ügyész előtt és egész vallomását visszavonta. Jánossi ezek után kijelentette, hogy tudja ugyan ki követte el a gyilkosságot, de azt nem árulja el. Többet nem is lehetett belőle kivenni. Az érdekes fordulatról Szabadkáról a következőket táviratozzák:

Jánossi Aladár, aki jelenleg a szabadkai törvényszék fogházának lakója, ma kihallgatásra jelentkezett Winkler István kir. ügyésznel.

— Mi a kívánsága? — kérdezte az ügyész Jánossitól:

Mire Jánossi ezeket mondotta:

— Ügyész ur, maguk becsaptak engem! Nem vagyok hajlandó arra, hogy továbbra is a megtért bűnös szerepét játszam. Nem én vagyok a gyilkos. Hogy a gyilkosság lefolyását mégis pontosan elmondottam, ez azért történt, mert tudom, hogy ki a gyilkos s ő mondotta el nekem.

Az ügyész a legnagyobb meglepetéssel hallgatta Jánossi előadását:

— Árulja el, kiesoda hát akkor a gyilkos, — mondotta.

A nemrég még bűnbánást mutató Jánossi dacosan felelt:

— Nem árulom el. Erre nem vagyok kapható. Nyomozzák ki az urak, ha tudják, de ne becsempészett szerelmeslevelekkel, mert ez megbecstelenítése az igazságnak.

A kihallgatás ezzel véget ért. Winkler ügyész nyomban jelentést tett az esetről Costan vizsgálóbíró helyettesének.

A beismerés.

A május 19-iki beismerés így történt:

Délután három órakor a vizsgálóbíró felhozatta a fogházból Jánossi Aladárt. Szuronyos fogházörök között állott a vizsgálóbíró elé, aki faggatni kezdte. Négy órára Jánossi teljesen megtört. Sirógöresök között vallotta be, hogy ő követte el a gyilkosságot.

— Beismerem, — mondta — hogy őzv. Haverda Boldizsárnét én gyilkoltam meg. Felbujtóm Haverda Mária volt. Igen, ő buzdított a szörnyű tette, amely elvette álmomat, kínosan furdalta lelkiismeretemet. A gyilkosságban részes Vojtha Antal is. Vojtha több ízben lekisért Szabadkára és itt beszéltek meg a gyilkosság részleteit.

— A revolvert, amelylyel a gyilkosságot elkövettem, két nappal a tett elkövetése előtt vásároltuk a Dob-utcában. A Browning 22 koronába került. Egy zsidóbarátnál vettem. Vásárlás közben Haverda Mária és Vojtha Antal a Dob-utca és a Károly-körut sarkán vártak rám.

Ezután részletesen elmondta Jánossi Aladár a vizsgálóbírónak, hogy szeretője és menyasszonya miképp bírta rá a tette.

Aznap este hét órakor a rendőrség és a vizsgálóbíró kimentek a gyilkosság színhelyére. Magukkal vitték Jánossi Aladárt is, aki sápadtan, remegve állott meg azon a helyen, ahol a

borzalmas tettet elkövette. Később erőt vett magán és megmutatta azt a helyet, ahol a revolvert megtöltötte, ahol leskelődött és ahonnan elfugorva, lelőtte özv. Haverda Boldizsár-nét. Maga megjelölte azt a helyet is, ahol a megtalált bicikli sapkát eldobta.

Jánossi Aladár a gyilkosság után — vallo-mása szerint — gyalog, járatlan mellékutca-
kon és üres telkeken át ment a vasutállomásra. Ott megkérdezte, hogy mikor indul a szegedi vonat. Ekkor hét óra lehetett. Azt a választ kapta tehát, hogy két óra múlva. A gyilkos erre visszament a városba és ott egy mozgó-fényképszínház előadását nézte végig.

Az előadás után ismét kiment a pályaud-varra és a szegedi vonatra ült. Szegeden Já-nossi átszállt a budapesti vonatra és így érke-zett vissza a fővárosba.

Klein Pál ügye.

Szabadkáról táviratozzák: Klein Pál kiszabadítása érdekében ma több-ben jártak Mukits Simon szabadkai orsz. képviselőnél, hogy közbenjárás-t kérjék. A szegedi ítélőtábla ma fog határozni Klein Pál Lipót letar-tóztatása ellen beadott felfolyamodásra nézve.

Majd jelentik Szegedről: A királyi tábla hosszas tanácskozás után — a bizonyítékok súlyára való tekintettel — elutasította Klein Pál Lipótnak a vizsgálati fogság ellen beadott felfolyamodását és további fogvatartását rendelte el.

A kártyavető asszony.

Szerelmi varázsszer és bűnügy.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 7.

Érdekes bűnügyben érkezett ma le az aradi törvényszékhez a kuria megváltoztató ítélete. Az eset a következő:

Nagyhaju Mária cigányasszony kártyát vetett Ignyska Rozália aradi cselédleánynak és megígérte, hogy levágott hajából olyan varázsszert készít neki, amelylyel hűtlen szerelme-sét újból magához büvölheti. Mindezek fejében egy szoknyát, több női inget, kendőket, egy pár arany fülbevalót és 12 korona készpénzt csalt ki tőle. Az arany fülbevalót Nagy Tamás a cigányasszonytól két koronáért, — tehát fel-tűnő olcsó áron vásárolta meg, jól lehet gya-nithatta, hogy Nagyhaju Mária azokhoz nem igaz uton jutott. Az aradi törvényszék, ugy a nagyváradi tábla is bűnösnek mondotta ki az orgazdaság vétségében Nagy Tamást és elítélte egy heti fogházbüntetésre.

A királyi kuria felmentette Nagy Tamást a vád alól és ezt a következő érdekes indoko-lással okolta meg:

Nagy Tamás beismerése által bizonyitva van ugyan, hogy a kérdéses fülbevalót Nagy-haju Máriától két koronáért megvásárolta, te-kintettel azonban arra, hogy ezen cselekménye büntetendő cselekménybe nem ütközik, mert a cigányasszony, akitől a fülbevaló általa megvá-sároltatott, a kérdéses fülbevalónak nem a ki-hágási büntetőtörvénykönyv 129-ik §-ban fel-sorolt módon jutott birtokába, hanem az idő-közben elhalt Ignyska Máriától kártyavetésért kapta s habár a kártyavetés üzletszerű gyakor-lása a kihágási büntetőtörvénykönyv 79. §-a ér-telmében kihágást képez is, a kártyavetés ál-tal szerzett vagyonnak harmadik személy által való megvásárlása jelen esetben annál kevésbé képezhet büntető cselekményt, mivel a kártya-
vetéssel rászédett Ignyska Mária megcsalása miatt panaszt sem emelt.

Az ellopott végrendelet.

*
Fordulat a Wohl-ügyben.

*

A Wohl Aladár-féle tizmillió végrendeleti botrány ügyében meglepő fordulatról adhatunk első hirt — írja a P. Futár. Eszerint a törvényszéknél levő s az osztrák-magyar bank által megvizsgált végrendelet tényleg hamis. De nem Wohl Aladár követte el a hamisítást. Sem az apja. Hanem éppen ellenkezőleg olyan valaki, aki esztendőnk óta harcol és pörösködik Wohl Aladár millióért. Olyan valaki, aki egész életét, vagyonát, minden krajcárját ráköltötte erre a nyolc év óta folyó perre. Akinek már semmi vesztenivalója nem volt és nincs is. Ilyen valaki követte el a hamisítást. Még pe-dig olyan formán, hogy a törvényszéken levő igaz és valódi végrendelet helyére odacsem-pészte ezt a ravasz hamisítványt.

Wohl Aladár, a tizmillió örökség gazdája, Karlsbadban értesült az osztrák-magyar bank szakértőjének szenzációs véleményadásáról. A fürdőhelyről azonnal Budapestre rohant. Hihe-tetlenül meglepte a hír, mert hiszen halálosan meg volt és meg van győződve arról, hogy a végrendelet, amelynek alapján örökölt, csakis igaz és valódi végrendelet lehet. Mert ez nem olyan végrendelet volt, mint a Battikék öröksége. Itt egy egész város minden elfogu-latlan embere tanúságot tehet, hogy az öreg Wohl Hermann senki másra nem hagyta a pénzt, mint Wohl Aladár. Akit ugy szere-tett, mint a fiát.

Karlsbádból megérkezett Wohl Aladár, ér-tekezett az ügyvédjével, kedden azután igen érdekes vendéget kapott. Megjelent nála Darvas Mihály dr. ügyvéd, ugyanaz a Darvas, aki a Latkóczy-féle patika-panama ügyben szere-pelt és azzal állított be Wohl Aladárhoz, hogy roppant fontos ügyben óhajt vele beszélni. Rö-vid bevezetés után a következő szenzációs dol-got mondta el Darvas:

— A Régiposta-utczában lakom, ugyanabban a házban, ahol a nagytrafik van. Ott van az ügy-védi irodám is egy rokonomnál, Reich Izsó nevű fényképésznél. Ez a Reich Izsó elmondta nekem, hogy ezelőtt 4—5 évvel, amikor ő még az Erdélyi fényképésznél volt alkalmazva, látta a Wohl-féle eredeti, igazi végrendeletet. Még pedig ugy történt a dolog, hogy egy Fráter nevű losonci kereskedő, ennek az egész vég-
rendeleti botránynak a főszereplője megjelent Erdélyi féle műteremben s egy törvényszéki hivatalnok kíséretében elhozta az eredeti Wohl Hermann-féle végrendeletet, hogy Erdélyiek csináljanak róla kliséket és másolatot, mert erre a pör folyamán szükség lesz. A vizsgálóbíró engedélyezte a végrendelet lekopírozását s a munkát — mondta Darvas — az én rokonom-nak, Reich Izsónak osztották ki Erdélyiek. Reich Izsó hajlandó esküt tenni rá, hogy az a végrendelet valódi és igaz volt, mert ellenkező esetben, klisirozás közben mindjárt feltűnt volna a hamisítvány, sőt egy már nem eredeti okmányról nem is lehet jó kliséket csinálni. A Wohl-féle eredeti végrendelet tehát igazi volt. Hogy azután a törvényszékhez melyik végren-deletet adták vissza, az igazit, vagy a másola-tot, az más kérdés. És az is más kérdés, hogy ki a tettes! Mert itt egy elszánt, esztendőnkön keresztül kiesztelt kétségbeesett csalásról van szó. Valaki, aki mindenét ráköltötte a pörre, csak az követhette el a csalást.

Wohl Aladár természetesen azonnal kö-zölte az ügyet Vázsonyival. A rendőrség most már kihallgatja majd Reich Izsót, Erdélyi fo-tográfust és azt a törvényszéki irattárnokot, aki a Wohl-féle aktára felügyelt.

Állítólag az Erdélyi fotografus-könyveiből — könnyen megállapítható, hogy mikor történt a klisirozás, mert az illető rokon, aki a munkát végeztette, még ma is tartozik ötven koronával a másolásért.

Budapestről táviratozzák: A Wohl-ügy védője, Vázsonyi Vilmos dr. ma adta be felfolyamodását az ellen a bírósági határozat ellen, amelylyel a törvényszék elrendelte a pör újra-felvételét és Wohl Aladár dr. vagyonára a biz-tositási végrehajtást. A felfolyamodás, amely a legaprólékosabb részletekig foglalkozik a vád pontjaival, különösen annak a bizonyítására helyez sulyt, hogy az Osztrák-Magyar Bank szakértői véleménye tisztára magánvélemény. Baros Béla kisvárdai közjegyző, akit a mellő-zött örökösök burkoltan meggyanusítottak, ma délelőtt kihallgatásra jelentkezett Szlavék dr. vizsgálóbírónál. Elmondta a végrendelet egész történetét, hivatkozással sok olyan kö-rülményre, amelyek a végrendelet valódiságát igazolják. Többek között felemlítette, hogy a Jeszenszky-féle közjegyzői irodában, ahol a végrendelet készült, egy Veszelovszky Mihály nevű tisztviselő van, aki már a végrendelet idejében is ott dolgozott.

HIREK.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 8-án az időjárás: változékony, sok helyütt csapadék, zivatarok, később hűvösebb.

— A minoriták nagygyűlése. Megirtuk, hogy a magyarországi minorita rend most tartja a nagygyűlést a rend szegedi házában. A nagygyűlést meg is kezdték a felsővárosi Szent-györgy-téren levő rendházban. Reggel ünnepé-lyes mise volt. A misét Lakatos Ottó dr. rend-főnök celebrálta. A gyűlésen harmincketten vesznek részt, így a minorita-rendtartomány kormánytanácsosai is. A gyűlésen Lakatos Ottó dr. elnökölt. Első napon a rend belső ügyeit tárgyalták, így a szellemi és anyagi ügyek elszámolását és felülvizsgálatát.

— A kulturtanácsosi állás. Junius 9-én ha-tározta el a törvényhatósági bizottsági közgyű-lés, hogy a belügyminiszter kívánságához ké-pest megváltoztatja a már régebben alkotott szervezeti szabályrendeletet és a negyedik ta-nácsosi állást ugy szervezi, hogy a megválasz-tott ne csak az iskolai ügyekkel foglalkozzék, hanem a most szétszortott kulturügyek az ő reszortjába kerüljenek és kimondotta azt is, hogy amennyiben már városi alkalmazottat vá-lasztanak meg, akkor annak eddigi korpótléka is járnak a 3600 koronás fizetésen tul. Csodá-latos gyorsasággal intézte el a belügyminiszter a közgyűlésnek hozzá felterjesztett határozatát és az ellene beadott felebbezést. Két hét is alig telt el a felterjesztés napjától és már ma itt van a miniszteri jóváhagyás. A júliusi köz-gyűlés választhat kulturtanácsnokot.

— Összeesküvés a cár ellen. Stockholmból táviratozzák: A rendőrség egy összeesküvést fedezett fel, amely a cár ellen volt irá-nyozva. Számos embert letartóztattak.

— Puccini feleségét fogházra ítélték. Rómából táviratozzák: A lukai tör-vényszék Puccini világhírű zeneszerző feleségét, aki a szobaleányát azzal gyanusította meg, hogy férjével vi-szonyt folytat, öt hónapi fogházra és 600 lira kártérítésre ítélte. A szoba-leány ugyanis Puccini feleségével való izgalmas jelenete után öngyilkossá lett.

— Ünnepezt gróf. Németszentpéter község D'Orsay Olivér gróf közreműködése folytán megkapta „Németszentpéter“ elnevezéssel a mezőhegyesi tájfajta állomást s ezzel a község

egyik legrégebbi óhaja teljesebbé ment, mert tere nyílt a józan s szorgalmas népnek a boldogulásra. E hó 5-én érkezett ki D'Orsay Olivier a részletek megbeszélése végett s Német-szentpéter község magyar érzelmű polgárai valóban impozáns módon nyilvánították hálájukat jöttevőjükkel szemben.

— **Kegyelem a zágrábi pör vádlottjainak.** A zágrábi „Obzor“ hiradása szerint, Rauch báró horvát bán legutóbbi budapesti és bécsi látogatása a zágrábi felségárulási pörrel állott összefüggésben. Az összes szlávok állásfoglalása és ellenségeskedése, a külföldi közvélemény osztrákellenes hangulata, állítólag arra indították az illetékes köröket, hogy a szerb pört gyorsan befejeztetik, hogy őfelségének születése napjára, augusztus 18-ra az általános kegyelmi kérvényt előterjeszthessék.

— **Haypál Benő ügye.** Haypál Benő óbudai ref. lelkész ügyében — amelyről mi is több ízben megemlékeztünk, — ma Haypál Benő felesége és Perleberg Arthur nyugalmazott miniszteri tanácsos nyilatkoznak a lapokban Haypált ugyanis Perleberg leányával való bizalmas viszonyával gyanúsítják. Mindkét nyilatkozat védelmére kel Haypál Benőnek és hangoztatja, hogy a lelkésznek egyáltalában nem volt Perleberg leányával semmiféle viszonya.

— **Az új zsinagóga helye.** A városrendezési bizottság ma délután tartott ülésén foglalkozott az aradi zsidóhitközség beadványával, melyben a nyári színház telkét kéri templomépítési célokra. A bizottság a kérés teljesítését hozza javaslatba, oly módon, hogy a hitközség fizessen 30 ezer koronát a helyért, a város bontassa el a színházat és építsen a Baross-parki kioszkkal szervez összeköttetésben egy új színházat. Ezzel körülbelül negyvenezer korona terhet venne magára a város, azért Nemess Zsigmond dr. hitközségi elnök kijelentette, hogy az esetben, ha a második katolikus templom építésének terve változást szenvedne és nem a Ferenc-térre kerülne, akkor a zsidó hitközség a felszabadult téren hajlandó telket venni.

— **Izgalmas kaland.** Barcsról jelentik: Tegnap délután vásárlás ürügye alatt Stark Dezső lászlómajori főerdész lakásán két férfi kereste fel. Belépésükkor Starkra pisztolyból lőttek, de az csütörtököt mondott. Erre Stark hirtelen az egyik rablóra vetette magát és dulakodás támadt az erős rabló és a gyönge természetű Stark között, miközben az ajtóhoz értek, mely kinyílt. A zajra berontott a főerdész nővére, ki nem veszítvén el lélekjelenlétét, vassbottal az egyik rablót fejbevágta és az íróasztalhoz futott, hol a főerdész revolvéré volt. A két rabló erre hirtelen megugrott. A főerdész és nővére az izgalomtól betegek.

— **A három emeletes ház építése.** Megirtuk, hogy a Petőfi-utcában Martens Cézár három emeletes házat épített. Az építkezést, miután ma a közigazgatási bizottság is megengedte, nemsokára teljes erővel megkezdik. Az építkezést Szabó József aradi építőmester teljesíti.

— **Egy hadnagy tragikus harála.** Kaposvárról táviratozzák: Szigeti Gyula Miklós kaposvári honvédhadnagy vasárnap Nagybajomba utazott, hogy a dandárgyakorlatok alkalmából szállításokról gondoskodjék. Este a vendéglőbe ment, ahol szardiniát evett. Később mérgezési tünetek között rosszul lett a romlott szardiniától. Beszállították a kórházba, ahol ma délután meghalt.

— **A fürdés halottja.** Csanádpalotai tudósítónk jelenti: Zsiga István 12 éves pásztorfiú elszökött a gazdájának a tanyájáról és kiment a Marosba fürödni, de vesztére, mert az uszni nem tudó gyermek az örvénybe került és ott lelte halálát. Holttestét Magyarcsanádon fogták ki és ott temették el.

— **A német Temesvár.** A Délvidék fővárosának szokták nevezni Temesvárt, amely az utóbbi évek alatt hatalmas arányokban fejlődött. Temesvár kereskedelme, ipara gyönyörűen haladt, csak a magyarsága hagy még fenn sok kívánni valót. Köztudomású, hogy a Délvidék fővárosának lakossága szívesebben beszél németül még ma is, amikor pedig mindenfelé, a legerősebb nemzetiségi vidékeken is hódít a magyarosodás eszméje. Ezt az elszomorító jelenséget fölfedezte Vértessy Gyula tanfelügyelő, akit Nagybecskerekéről nemrég helyeztek át Temesvárra. A német szó uralmát írja meg a következő hangulatos poémájában:

A temesvári parkban.

Hatalmas, árnyas fák,
Illatos virágok,
Gyönyörű szép minden —
S én itt mégis busan,
Fájó szívvel járok,
Csepp gyönyöröm sincsen.

S míg hársak illatát
Szellő felém hajtja
S míg a nap rám nevet:
Lelkem egy gondolat
Fájóan megkapja
S illatot, fényt temet.

Mért nem Magyarország
Ez a szegény ország —
Mért jöttmentek földje?
Idegen nyelvüket, idegen lelküket
Idegenek hozzák
Szegény magyar földre.

A csodaszép parkban
Szomorúan járok;
Fáj a szívem, lelkem
S hiába szállnak rám
Illatok, virágok,
A tél küde bennem.

Alig, alig hallok
Magyar szót, elvétve,
Idegen itt minden —
Még a fa is mintha
Németül susogna,
Amint lombja zizzen.

S míg elkeseredve,
Szomorúan járok
Busan, árvaságba,
Még jobban szeretem,
Mint ahogy szerettem
E beteg országot —
Mert botog, mert árva . . .

Vértessy Gyula.

— **Meg akartak lincselni egy gyereket.** Budapestről írják: A Futó-utca 31. számú ház udvarán több gyermek egy ólomgolyóval játszott, úgy, hogy ezt célba dobták. A dobás sora épen egy Goldstein Mihály nevű gyereken volt, aki a kapu irányában dobta el a golyót. A golyó a kapun belépő Prelovsky Károly tizenkétéves tanulót jobb füle mögött érte. Prelovsky összeesett és nyomban meghalt. A lakók a borzasztó eset hatása alatt Goldstein Mihályt megakarták lincselni s ezért a rendőrség egyelőre a gyermekmenedékhelyen helyezte el.

— **A cigányprimás panasza.** Makóról írják: Purcsi Károly cigányprimás ma jegyzőkönyvet vetetett fel a rendőrségen, hogy a Korzó kávéház előtt Vogel Péter vendéglősnek egy ujonnan szerződött zenekara játszik minden este, amelynek játsszói engedélye nincsen. Kérte a rendőrkapitányt, hogy ezt a zenekart tiltsa el a zenéléstől, annyival is inkább, mert az ő zenekarának tagjai évek óta adófizető polgárai a városnak s az ujonnan jött zenekar megfosztja őket a keresetüktől, mert az ujdonság ingere mindenkire hat.

— **A Gambinus éttermében** mindennap mozgókép. Ünnepek és vasárnap délelőtt, valamint minden csütörtökön este katonazene. Tisztelettel Kánya Géza. 1567

— **Szeplők és májfoltok ellen** használjon eredeti Kárpáti-féle Benzoetej-crémeket és Benzoetej-szappant. Kapható a készítőnél: Kárpáti János gyógyszerárban Arad, Boros Bénéter 15. szám. 898

— **Francia likőrök** legbiztosabb készítésére, — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 17

TARKASÁGOK.

(A föltételesítélés.) Egyik hódmezővásárhelyi lapban olvassuk az alábbi jóízű apróságot, amely kitűnő karakterképe a magyar parasztnak.

A napokban történt a járásbírószágon, hogy egy tanyai magyart nyolcnapos fogságra ítéltek a sógorán ejtett testisértés vétsége miatt, azonban büntetlen voltára való tekintettel, az ítélet végrehajtását felfüggesztették.

— Barátom — mondotta a bíró a vádlottnak — most nem hajtják végre magán az ítéletet, vagyis nem csukják be. Megértette?

A vádlott jámbor képpel felelte:

— Nem nagyon.

— Hát akkor majd megmagyarázom. Maga most innen egyenesen haza mehet, nem csukják le. De ez csak most történik. Ha újra bünt követ el, akkor nemcsak azért zárják le, hanem a mostani büntetését is ki kell töltenie. Érti?

— Értem. Az isten éltesse a törvényszéket.

— Magának tehát duplán kell vigyáznia, hogy megbecsülje magát, mert másodszor már szigorúban büntetik. Most tehát mehet isten hírével, ha csak valamit mondani nem akar.

— Hát igenis, szeretnék valamit mondani, ha meg nem sérteném vele a tekintetes urat.

— Mondja, mit akar?

— Azt akarnám mondani, tekintetes uram, hogy talán mégis csak jobb volna, ha én most böcsületösen leülném azt a nyolc napot. Rászolgáltam, hát dukál.

— Aztán miért akarja leülni?

— Sömmi egyébért, kéröm, csak hogy kvittek lögyünk a törvénnyel, hogy majd később ez a dolog ne legyen számos.

— Számos?

— Hát úgy értöm ezt, hogyha valami új bajba kerülnek, teszem föl, ha alaposan meglekélném a sógor fejét, amiért feljelentett, akkor tessenek szívesek lönni elengedni a büntetést, amit majd azért rónának rám.

— Nem, atyafi — mondotta a bíró — így nem alkuszunk. A föltételes elítélés kedvezménye csak az első büncselekményre vonatkozik.

— Csak? — mondotta a magyar. — Hiba. Azaz hogy hát, könyörgöm alásan azért ugysis leszámolok a sógorral, de — úgy jobb volna . . .

(A zsiromat . . .) A pertárba igyekezett fel a törvényszék lépcsőin egy máramarosszigeti ügyvéd. Nyomában a kliense, egy apszai orosz; és még fűrgébben követte az ügyvédet a kliens kutyája, a mely elszakítva a kötelékét, egész Szegedig szaladt a gazdája után, világot látni. A folyosón felérve, megállott a nehéz természetű ügyvéd és nagyokat fujt. A kutya ezt az alkalmat arra használta fel, hogy körülzágalsza az ügyvédet.

— Mit szagol rajtam ez a kutya? — kérdé az ügyvéd a felsőapszai oroszától.

Amire a kliens szomorúan válaszolta:

— A zsiromat, a zsiromat, uram.

„Bácska“ szabadkai atl. klub Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 7.

Közel két évvel ezelőtt volt Aradon legutoljára a „Bácska“ szabadkai atl. klub football csapata, mely ez évben nyerte meg „Dél-magyarország“ bajnokságát s akkor szakadó esőben, a mindenáron való győzelem kérésére 2:2 arányban eldöntetlenül mérkőzött az Aradi Atl. Klub csapatával szemben.

Emlékezetes városunk közönsége előtt az 1908. év őszén Szabadkán tartott bajnoki mérkőzés lefolyása és eredménye, amelyben a bíró pártos ítékezése miatt Arad 3:1 arányban szenvedett vereséget s mely mérkőzésnek volt utójátéka az, hogy az Aradi Athletikai Klub a délmagyarországi bajnoki mérkőzések től visszalépett s „Bácska“ méltó ellenfél hiányában a bajnokság biztos győztese lett. A megnyert bajnokság után vendégül látta Szabadka az Újpesti Torna Egyesület jeles csapatát s attól 2:0 arányban szenvedett vereséget. Ugyanazt a csapatot pedig, amely Bácskát verte, az Aradi Athletikai Klub 2:1 arányban győzte le Aradon, — tehát forma szerint az Aradi Athletikai Klub csapata normális biráskodás mellett „Bácskánál“ jobb kell, hogy legyen.

„Bácska“ e látszólagos gyengeségét azonban egy győzelemmel reparálta, viszont az AAK. szenvedett vereséget a Műgyetemi Atl. és Football Klubból legutóbb s így a két csapat megjósolhatatlan eredménnyel megy a vasárnapi küzdelembe.

A két csapat merőben ellentétes természetű játékosokból áll.

Az AAK. csapatának fair, simajátékával szemben Bácska erőszakos játéka merő ellentét s Zoltán Béla (Nemzeti Sport Budapest) bírónak éles, gondos biráskodása lesz hivatott elejét venni a játék esetleges elfajulásainak.

A football mérkőzést kerületi bajnoki atl. viadal előzi meg.

A verseny kezdete d. u. 3 órakor lesz.

+ Evezősök lakomája. Megirtuk, hogy az Aradi Maros Evezős Egyesület a szegedi regatta-versenyen fényes győzelmet aratott. A győztesek tiszteletére ma este a Milleniumban lakomát rendeztek; a győzőket Dálnoki Nagy Lajos alispán üdvözölte, amit Széll Lajos dr. köszönt meg. A társaság a késő éjjeli órákig jó hangulatban volt együtt.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

— Az aradhegyaljai szőlősgazdák egyesületének a hegyalján létesítendő borközpont előkészítése ügyében kiküldött bizottsága kisjolsvai Szabó Zoltán egyesületi elnök elnöklete alatt múlt vasárnap nagy érdeklődés mellett Paulison, Bódy Bódog szőlőnagybirtokos vilájában ülést tartott. Beható tárgyalások nyomán megkezdték az alapszabály tervezet kidolgozását, mely munka folytatására az aradhegyaljai szőlősgazdák egyesületének elnöksége a fenti bizottság tagjait e hó 11-én vasárnap d. e. 10 órára a gazdasági egyesület székházában megtartandó ülésre ezennel meghívja.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, július 7.

Amerika 2-el olcsóbb. Tartott árak.

Az árak 50 kilonként számítva:

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Tengeri 1909. júliusra	7.85—7.86	7.79—7.80
Tengeri 1910. májusra	7.00—7.01	7.04—7.05
Buza 1909. októberre	13.66—13.67	13.74—13.75
Buza 1910. áprilisra	14.00—4.01	14.08—14.09
Rozs októberre	10.00—10.01	10.05—10.06
Zab októberre	7.68—7.69	7.73—7.74

Zárul 5 órakor.

Utótőzsde üzletlelen.

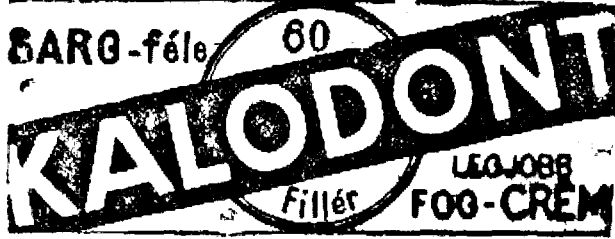
Budapest kobanyai sertéskereskedelem.

— Julius 7. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kfg. grammon felül sulyban — fillérip; közép páronként 400—400 kilogrammig terjedő sulyban — fillérip; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 142—143 fillérig; fiatal közép páronként 240—280 kilogrammig terjedő sulyban 143—144 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 144—145 fillérig.

Sertéslétszám: július hó 2. napján volt készlet 29463 darab, július 3. napján felhajtott 1426 darab, július 3. napján elszállított 69 darab, július 5. napjára maradt készletben: 30,725 darab.

A hizott sertés üzlet irányzata vevők lanyhább.

NYARI SZINHÁZ.

Csütörtök, 1909. július hó 8-án:

Tapolczai Dezső és Vendrei Ferenc fellépésével:

Itt először:

Osztrigás Mici.

Bohózat 3 felvonásban. Irta: Feydeau. Porsíttotta: Bétol I.

S Z R M É L Y E K:

Petypon	Tapolczai D.	Varlín, ügynök	Mártonfi R.
Gabriella, neje	Beukóné.	Chanteau abbe	Varnay Jenő.
Báró Petypon	Vendrei F.	De Valmonte	Földtúsné E.
Clémentine	Harmath J.	Valmonté fia	Faludy K.
Corlizon	Delly Lajos.	Vidauban	Ladiszlay J.
Osztrigás Mici	Novák Irén.	Vidaubanné	Kun Irén.
Montgikurt	Polgar S.	Etienne	Leövey L. o.
Marolier	Ditrői Mór.	Uicasep-ő	Kulcsar L.

Kezdete 8 órakor.

URÁNIA SZINHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1909 július 8-án, csütörtök:

1. Váratlan visszatérés. Bohózat. — 2. A másik. Dráma. — 3. Facipőgyártás. Természet utáni. — 4. Völgegy. ari várat magára B hozat — 5. Egy boldogtalan ragénye. — 6. Kanada Természet utáni. — 7. Drama a Rivieran Életkép. — 8. Komikus nasszjszaca. Bohózat. — 9. Jazás a hold a. Látványosság.

Előadások este fél 7 órától kezdve.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások miatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukraszda.

NYILTTÉR.*

Szivarka hüvelyek nagy választékban.

Földbirtokra

előnyös kölcsönt kieszközöl elsőrangú fővárosi pénzügyintézetnél, Krausz, Budapest, Andrassy-ut 1. szám.

Orvosi labororium áthelyezés!

Dr. Auszterveil és Kallós
speciális orvosi labororiuma
és cukorbeteg toleranciájának meghatározása intézetét 2586
Simay-féle gőzfürdőbe
Petőfi-utca 7/b. szám,
helyezte át.

Városi és megyei telefon 168. sz.

Speciálisan foglalkoznak vizelet, köpet, gyomortartalom, dajka tej, vér stb. vizsgálattal, különösen **vérbetegségek** (bujakór) kimutatásával.

Nagy választék

Lemez és vas zománczott

Főzőedények,
Háztartási cikkek,
Konyha felszerelések,
Szőlőművelési eszközök,
Mindennemű szerszámok,
Gép és ipari cikkek,

acél, nikkell és sárgaréz áruk
és mindennemű

Vas árukban

Kérjük szíves megbízásait, melyek **gondos kiszolgálásáról és jutányos számitásáról** biztosítjuk.

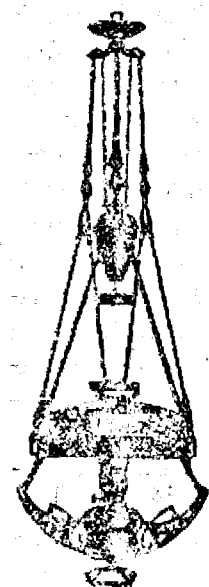
Kitünő tisztelettel 1451

Kneffel Károly és fia

vas- és szén-nagykereskedése,

üzleti berendezésünk és állványok f. évi július hó elején mérsékelt áron eladók.

Tulzsufolt raktár miatt

mélyen leszállított árakban kaphatók legújabb és legizlésebb üveg, porcellán és mosdókészletek. Nagy választék függő és asztali lámpákból

Legjutányosabb forrás

figurális dísz tárgyakból.

Legjobb minőségű china- és alpacca-ezüst dísz tárgyak, ugyszintén elsőrendű evőeszközök.

Képeretezéshez óriási választék.

Legjobb szerkezetű 2051

jégszekrények

minden nagyságban kaphatók.

FISCHER MÓR, Andrassy-tér 20. szám Fischer Etila-palota,

Megyei és városi telefon szám 568.

8191—1909. bjh.

Hirdetmény.

Az aratási idő beálltával közbiztonsági és közrendészeti tekintetből közhírré teszem:

Hogy szénát vagy gabonaneműket a földekről éjjel csupán a közeli tanyákra szabad hordani

Dinnye vagy kukorica földek őrzése céljából készült kunyhók közelében lábas jószagot vagy majorságot tartani nem szabad.

Érő vagy learatott gabona közelében tüzet rakni tilos.

Szalmás gabonák nyomtatása végett a város területére való behordása meg nem engedtetik.

A szérus helyekre összehordott gabonaneműk akként helyezendők el, hogy az asztag végek között legalább 6 méter üres hely legyen.

A cséplőgép tulajdonosa a gép működése színhelyén tűzbiztonság okáért egy fecskendőt készenlétben tartani köteles.

Gőzerő által (lokomobil) vagy annak megfelelő villamos erő által hajtott cséplőgépek üzeménél egy kifogástalanul záródó horganybádógból vagy keményfából készült szekrényében a következő anyagok tartassanak készenlétben:

1. 500 gramm Bruns-féle zsirtalanított vatta 50 grammos csomagokban;
2. 3 méter sterli gáze üvegben, 1 méteres csomagokban;
3. 5 drb. mullpólya 8 cmt. széles, 5 méter hosszú;
4. egy drb. flanelpólya 10 cmt. széles, 5 méter hosszú és egy drb. flanelpólya 8 cm. széles, 5 méter hosszú;
5. 2 drb. Esmarch-féle háromszögletes kendő;
6. egy liter 1.1000. oldat sublimat veresre festve. Felírás: „Méreg” sebkimosásra;
7. 500 cm. cinktapsz;
8. egy drb. 8 cm. széles, 3 méter hosszú gummiszövetpólya;
9. egy tucat közönséges enyvezett vattatábla;
10. 800 gramm tiszta vazelin;
11. egy drb. nagyobb köt-szer olló;
12. 20 drb. biztosító tű;
13. Néhány tábla varga kéreg;
14. 10 drb. fasín 20—60 cm. hosszúságban;
15. egy drb. mosó szappan;
16. egy drb. körömkefe;
17. két törülköző kendő;
18. egy ivópohár;
19. egy evőkanál;
20. egy kaucsuk genyecsésze;
21. egy mosdótál;
22. egy drb. Volkmann-féle sín és egy karsin fehér bádógból vagy drótkosárból;
23. 100 grm. törköly vagy szilva pálinka;
24. 100 grm. tiszta borecet

II. Más mozdító (motorikus) erővel vagy járgánnyal hajtott cséplőgépeknél hasonlóan jól zárandó bádóg vagy fatartányban az alábbi anyagok tartandók készenlétben:

- a) 200 grm. Bruns-féle zsirtalanított vatta 25 grammos csoma-

- gokban;
- b) 2 méter sterilgáze üvegben 1 méteres csomagokban;
- c) 3 drb. 8 méter széles, 5 méter hosszú mullpólya;
- d) 2 drb. háromszögletes kendő;
- e) 3 drb. sublimat pasztilla fahengerben, felírás „méreg” sebviz, egy drb. 1 liter vízben oldandó;
- f) 1 drb. gummi szövött pólya;
- g) egy drb. mosó szappan;
- h) egy drb. körömkefe.

Amennyiben az I. és II. pont alatt említett cséplőgépeknél a most leírtnál tartalmasabb és kifogástalan állapotban levő mentőszekrény vagy köt-szer doboz már volna készenlétben, a géptulajdonos új készlet beszerzésére nem köteles.

III. Kézi erővel hajtott cséplőgépek tulajdonosai ilyen mentőszekrények tartására nem kötelesek. A mentőszekrény, illetőleg a köt-szernek kellő módon való használhatása céljából megköveteltetik azonban, hogy a cséplőgépeknél alkalmazottak közül legalább is két, illetőleg a II. szám említettéknél egy egyén, még pedig elsősorban a gépész, az első segély nyújtásban kellő jártassággal bírjon. (1876. XIV. t.-cz. 40. és 42. §-a.)

A cséplésnél, valamint az asztagok között dohányozni tilos.

A gép tulajdonosa a cséplőgépnél alkalmazott etetőket, fűtőt, a gépen álló kévevágókat, kéveadogatókat, ugyszintén a szecs-kavágó gépnél alkalmazott etetőt köteles az országos gazdasági munkás-éledegélyes pénztárnál baleset ellenére biztosítani, kivéven, ha meggyőződött arról, hogy az illető pénztárnál baleset esetére külön is biztosítva van már. Ha a géptulajdonos ezen kötelezettségének nem tesz eleget, a mulasztásból eredő teljes kárért az etetőnek, fűtőnek, kéveadogatóknak, illetőleg jogutódainak akkor is felelős, ha a munkaközben bekövetkezett baleset körül őt különben semmiféle gondatlanság sem terheli.

A cséplőgépeket csak képesített gépészek és fűtők kezelhetik, tilosnak tartva van szolgálatuk közben szeszes italok élvezése, továbbá a gépfelügyelő személyes felelősséggel tartozik, hogy a gép körül ittas emberek alkalmazást ne nyerjenek.

Fahiden 4000 kgr. elegysúlyt meghaladó mozgonyok csak akkor szállíthatók, ha erről 48 órával előbb a városi mérnöki hivatalnak jelentés tétellett.

Buzsabet, Sága és Gáj külvárosokban, vagy Poltura városrészben a takarmány boglyában vagy kazalban csak akkor tartható, ha a boglya vagy kazal és az azt környező épületek közt legkevesebb husz méter üres tér marad, több boglya vagy kazal pedig csak akkor helyezhető el, ha azok között husz méter üres tér marad.

Arad, 1909. évi július hó 17 én.

Sarlot,
főkapitány.

Telefon szám től.

Nagy
könyvkötészet.

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KÖNYVNYOMDÁJA

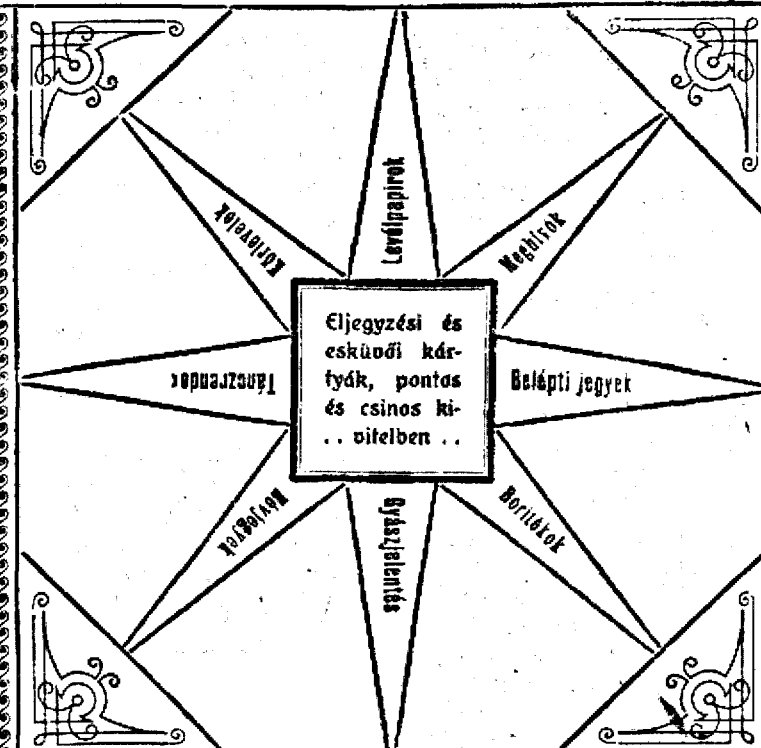
ARADON, JÓZSEF FŐHERCZEG-UT 22. SZ.

Betű-
támláde.

Ajánlja
kifűnden berendezett és
a mai kor igényeinek
teljesen megfelelően fel-
szerelt

NYOMDÁJÁT,

hol mindennemű nyom-
tatási munkák gyorsan,
pontosan és a legmo-
dernebb kivitelben ju-
tányos árban készített-
nek el.

Aradi Közlöny

a legnagyobb és legelter-
jedtebb vidéki politikai
napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben:

1 évre . . . 24 korona.
1 hóra . . . 2 korona.

Vidéken:

1 évre . . . 28 korona.
1 hóra . . . 2 kor. 40 f.

Szerkesztőségi telefon 357.
Kiadóhivatali „ 151.

PRO HIRDETÉSEK

Akinek

ismeretség híján

házastársra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vinczellérre,
kertészre,

kulcsárra,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége,

Aki

bérbeadni kíván

butort,
házat,
vadászterü-
letet,

kocsit,
lovat,
halászatot,
telket.

Aki

eladni kíván

butort,
zongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást, stb.;
vagy

Aki

mindezeket vétel vagy bérbevétel cél-
jából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban értezt, ha az

ARADI KÖZLÖNY
kis hirdetési
rovatát használja.

Zálogházból

gyémánt és brillians fülbevalók
és gyűrűk, aranyláncok, minden-
féle ékszereket ezüstműveket ki-
váltak és veszek. Farkas Streicher
Arad, Tökölly-tér 1. 1771

Egy fiatal

gyermektelen házaspár keresne
valami alkalmazást. Cim: György-
utca 21/a. 2596

Eladó ház.

Paulison a motoros megállóhely
közelében 3 szoba, konyha, üve-
gezett folyosó, üzlethelyiség és
konyhakerttel, melléképületekkel
szabad kézből eladó. Ugyanott üz-
letberendezés és áráraktár eladó.
Bővebbet Vas Gyula kereskedőnél,
Paulis 290. sz. 2450

Sarok szatócsüzlet,

mely 50 éve áll fenn, italmérés
és dohányárusítással más vállalat
miatt átadó. Cim a kiadóhivatal-
ban. 2491

Sürgősen eladó magánlak

6 szoba, fürdőszoba, nagy kert.
Tökölly Imre-utca (Halász-utca) 45.
sz. 2551

Gyakornokot

vagy fiatal hivatalnokot keresek
faüzlettem részére. Vas József Uj-
arad. 2556

Német nevelő

kitűnő bizonyítványokkal a házi-
asszony kisegítésére, vagy 6 éven
felüli gyermekek mellé állást ke-
res. Ajánlatokat „Nevelő” jel-
igével a kiadóhivatalba továbbít. 2577

Használt üres hordók

megvételre kerestetnek. Cim a ki-
adóhivatalban. 2578

Kerestetik

a belvárosban, lehetőleg a Szabad-
ság-tér, Andrassy-ut, József főher-
ceg uton avagy a közvetlenül nyíló
utcák valamelyikében egy 2—3
szobás lakás egyesületi helyiség
céljaira. Sürgős ajánlatok a kiadó-
hivatalba kéretnek „Egyesület”
jeligére. 2580

Kiadó istálló

kocsiszinnel, azonnal vagy augusz-
tus 1-sőtől Erzsébet-körút 30. sz.
alatt. Közelebbet a házfelügyelő-
nél. 2587

Megvételre keresek

egy használt, jó karban lévő rö-
vid zongorát. Lichtenstein Adolf
Paulis, Arad m. 2590

Megjelentek

és Ingusz I. és Fia cég köl-
csöntárában kaphatók:
Szomaházy: Méltóságos asszony
lovagjai, Conan Doyle Rejtelmes
történetek, Egy munkásleány
gyermekkorá Bébel A. előszavá-
val, Lovik: A una corda. 178

Fényképeseti cikkek.

Bármily gyártmányu fényképező
gépeket előnyös részletfizetésre.
Fényképeseti lencsék bármely mi-
nőségben, s az összes fényképe-
szeti kellékek és újdonságok rend-
kívüli előnyárban. Bloch H. papir-
kereskedése és könyvnyomdája.
Fényképeseti cikkek gyári rak-
tára. Telefon 126. sz. 600 oldalas
árjegyzék kívánatra ingyen. Vi-
dédi rendelésekhez részletes hasz-
nálati utasítás és újdonságok is-
mertetése lesz mellékelve. 1215

Elsőrendű szántó,

25 hold a város mellett, a simándi
vámház közelében haszonbérbe ki-
adó. Bővebbet a tulajdonosnál,
Gyenge Ferencnél Varjassy J.-u.
18. Városi és megyei telefon sz.
624 Ugyanitt 500-600 holdas
földbérlet kerestetik 6-12 évre.
2312

Egy jókarban lévő

íróasztal megvételre kerestetik.
Ajánlatok „Asztal” jeligére a kiadó-
hivatalba kéretnek.

Újdonságok kölcsönzésre!

Lux: A una corda, Lovik: Ván
dormadár, Szikra: Hét szilvafa,
Gárdonyi: Erősebb a halálnál,
Szomaházy: Kaposi Mártha, Gyer-
gyóvári hadjárat, 120 éves asszony,
Siklósi Loew, Fodor: Napoleon,
Herczeg: Szerelmesek, kölcsön-
zésre kaphatók Kerpel Izsó köl-
csönkönyvtárban Aradon. 262

3881—1909. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat

A kisjenői kir. bíróság mint
telekkönyvi hatóság közhírré teszi,
hogy Markovits Zsigmond végre-
hajtónak Telecsán György gond-
nok által képviselt Telecsán Fe-
renc végrehajtást szenvedő elleni
200 kor. tőkekövetés és járuléka
iránti végrehajtási ügyében az
aradi kir. törvényszék, a kisjenői
kir. járásbíró területén levő,
Székudvar községben és határában
fekvő, a székudvari 745. sz. tjkv-
ben A. I. 2. sor. a. Foglalt ingat-
lanra az árverést 4014 koronában
ezennel megállapított kikiáltási ár-
ban elrendelte és hogy a fentebb
megjelölt ingatlan az 1909. évi ok-
tóber hó II. napján d. e. 9 órakor
Székudvar községhezánál megtar-
tandó nyilvános árverésen a meg-
állapított kikiáltási ár kétharmadánál
alacsonyabb árban eladni
nem fog.

Árverezni szándékozik tartoznak
az ingatlan becsárának 10%-át,
vagyis 401 k. 40 f. készpénzben vagy
az 1881. évi LX. törvények 42.
§-ában jelzett, árfolyammal szá-
mitott és az 1881. évi november
hó 1-én 3333. szám alatt kelt igaz-
ságügyminiszeri rendelet 8. §-ában
kijelölt övadékképes értékpapirban
a kiküldött kezéhez letenni, avagy
az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értel-
mében a bánatpénznek a bíróság-
nál előleges elhelyezéséről kiállít-
ott szabályszerű elismervényt át-
szolgáltatni.

Vevő a bánatpénzt az árverés
befejeztével nyomán a vételár
10%-ig kiegészíteni köteles.

Kir. járásbíró mint tkvi
hatóság.

Kisjenőn, 1909. évi június hó
24. napján.

2597

Tabajdy,

kir. ítéltáblai bíró.

15—1909. kpv.

Hirdetmény.

Az aradvárosi választó kerü-
letben az országgyűlési képviselő-
választóknak a folyó évben kiiga-
zított és az 1910. évben érvény-
nyel bíró ideiglenes névjegyzéke
ellen beadott felszólamlásokra ho-
zott határozatok az 1899. évi XV.
t.-c. 148. §-a szerint folyó évi ju-
lius 20-tól 30-ig bezárólag a vá-
rosház emeleti tanácstermében a
hivatalos órák alatt kitétetnek.

Szabadságában áll azt bárki-
nek megtekinteni s a hozott ha-
tározatok ellen a közszemlére ki-
tétel napjától számított 10 nap
alatt bárkinek, azoknak pedig, a
kiknek a határozat kézbesített,
a kézbesítés napjától számított 10
nap alatt a m. kir. Curiához fe-
lebbezással élni.

A felebbezés a város polgár-
mesterénél nyújtandó be.

Arad sz. kir. város központi
választmányának 1909. évi július
hó 1-én tartott üléséből.

Varjassy Lajos, s. k.
polgármester, közp. vál. elnök.

9561—1909. sz.

Hirdetmény.

A gyalogutak gondozásáról al-
kotott 12757-403/1884. számú
szabályrendelet 5. § a értelmében
felhívom a ház- és telek tulajdo-
nosokat, folyó hó 15-től szeptem-
ber 15-ig házuk, illetve telkük
előtt az asphalt burkolattal elá-
tott gyalogutat mindennap délután
1 és 2 óra között, a másféle bur-
kolattal ellátott gyalogutat este
7 és 8 óra között meglocsolassák,
mert ennek elmulasztása esetén
az említett szabályrendelet alap-
ján szigorúan büntetetté fognak.

Arad, 1909. évi május hó 5-én.

Sarlot,
főkapitány.

10442—1909. kh.

Pályázati hirdetmény.

Arad szabad királyi város tör-
vényhatósági bizottsága által
6768/167—1907. sz. alatt a kémény-
seprőipar gyakorlásáról alkotott s
a kereskedelmi m. kir. ministe-
rium által 6764—1908. sz. a.
jóváhagyott szabályrendelet 2.
§-ában felsorolt utcákból álló s
üresedésben lévő 5-ik kémény-
seprő kerületre ezennel pályázatot
hirdetek.

Felhívom pályázni szándéko-
zókat, hogy az említett szabály-
rendelet 1. §-a, illetve az ipartör-
vény, valamint a törvény végre-
hajtási rendeletének megfelelő ha-
tósági okmányokkal és bélyeggel
felszerelt kérvényeiket 1909. augusz-
tus hó 1-ső napjáig bezárólag Arad
szab. kir. város rendőrkapitányi
hivatalához címezve, ugyanott
nyujtsák be, melyekkel igazolva
kell hogy legyen:

1. Gyújtogatás, vagy tüzvész
okozásáért büntetve nem voltak
és a hatóság előtt mint kifogástal-
an magaviseletű, józan életű és
meghízható egyének ismeretesek,
továbbá háztartásukban hány gon-
dozás alatt álló családtagjuk van;
2. a kéményseprői iparban
szabályszerű képesítéssel bírnak,
szakbavágó munkával, mint segé-
dek hány évig működtek, vagy ha
önáll. iparosok, mióta folytatják
a kéményseprői ipart.

Hiányosan felszerelt, vagy ké-
sőbb beadott kérvények figyelembe
nem vétetnek.

Azon folyamodó, ki a jelen pá-
lyázati hirdetményben megjelölt
munkakerületet elnyeri, tartozik
a kéményseprő kerület betöltése
tárgyában hozandó iparhatósági
véghatározat jogerőre emelkedése
után a kerületet az alulírott ható-
ság által meghatározandó napon
elfoglalni és az ott előforduló ké-
ményseprői munkálatokat a hi-
vatkozott kéményseprői szabály-
rendeletben megállapított díjazás
mellett haladéktalanul megkez-
deni, de köteles a működés meg-
kezdése előtt a vonatkozó iparen-
gedélyt kiváltani.

Arad, 1909. évi június hó 21-én.

Sarlot Domokos,
főkapitány.